

Verzonden aan MR, ter instemming	4 juni 2025
Aanleiding	Wettelijke verplichting, op basis van evaluatie. Advies gevraagd van examencommissie en examensecretaris.
Besproken in schoolleiding	mei 2025
Voorgenomen besluit in kedi	2 juni 2025
Besproken in MR	16 juni 2025
Communicatie besluit met gremia	week 25/26

VMBO COHORT 2025-2027
MAVO COHORT 2025-2027
HAVO COHORT 2025-2027
VWO COHORT 2025-2028

EXAMENREGLEMENT

Aldus vastgesteld door de rector op na instemming te hebben verkregen van de MR op

CAMBREUR COLLEGE

Dongen

Preambule

Inbedding reglementen in bestuursfilosofie en waarden vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

In de statuten van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (hierna: vereniging OMO) is opgenomen dat de Raad van Bestuur bevoegd is reglementen vast te stellen. Deze preambule beschrijft vanuit welke waarden en vanuit welke bestuursfilosofie reglementen worden opgesteld.

Onze wortels

Vereniging OMO steunt - al sinds 1916 – op de katholieke Brabantse onderwijs traditie. De kern daarvan is dat het primair gaat over de ander en over samen: 'Jij bent er voor de ander en die ander mag altijd een beroep op jou doen.' Dat zijn onze wortels, gebaseerd op het katholiek sociaal denken en de leidraad voor de keuzes die we maken. Wij zien goed onderwijs onlosmakelijk verbonden met leren een goed mens te zijn en leren goed te leven en zien onze scholen als (waarde-)gemeenschappen. Wij geven invulling aan deze waarden door zichtbaar en herkenbaar te handelen en te reflecteren vanuit persoonlijke waardigheid, het algemeen welzijn, solidariteit, gerechtigheid en subsidiariteit. Vanuit deze overtuiging begeleiden we leerlingen op hun levensweg. We ondersteunen hen in de ontwikkeling tot goede mensen, die doordachte keuzes maken in het leven. We vinden het daarbij niet alleen belangrijk dat zij kennis opdoen. Ook de sociaal-culturele, creatieve en persoonlijke ontwikkeling maken van een leerling een evenwichtig mens, met een goed besef van waarden en normen. Hierdoor dragen we bij aan een duurzame en sociale samenleving, waarin vertrouwen, diversiteit, medemenselijkheid en samenwerking belangrijk zijn.

Samen groeien

Op het gebied van onderwijs, digitale technologie, werkgeverschap, leiderschap en bedrijfsvoering staan we voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen. Om deze aan te kunnen gaan, samen met leerlingen, (onderwijs-)professionals en externe partners stellen we ons ten doel om het zelfvernieuwend vermogen van ons onderwijs te vergroten. Ecosystemen in de natuur zijn hiervoor onze inspiratiebron. In onze Koers 2030 'Samen groeien' hebben we onze gewenste ontwikkeling vervat in richtinggevende beloftes en te bereiken opbrengsten. We maken hierover iedere twee jaar verenigingsbrede afspraken, die de scholen vertalen naar hun eigen praktijk. Ons leiderschap is gebaseerd op vertrouwen en op het besef dat we elkaar nodig hebben, in al onze diversiteit. We vragen van alle professionals en van onze leerlingen om naar vermogen nieuwsgierig, ondernemend, onderzoekend en met lef bij te dragen aan een sterke gezamenlijke leercultuur. We geven elkaar daartoe professionele ruimte en ontwikkelen/innoveren vanuit verbinding.

Goed onderwijsbestuur

Vanuit de subsidiariteitsgedachte vormt de Raad van Bestuur samen met de schoolleiders het bestuurlijk hart van de vereniging. In onze (be-)sturing zijn we continu in dialoog over de wegen die we kunnen bewandelen om te bereiken wat het heden en de toekomst van ons vraagt. Daarbij handelen we vanuit onze waarden, onze maatschappelijke opdracht, ambities en de (wettelijke) kaders. De statuten en reglementen binnen de vereniging zijn opgesteld in lijn met de sectorale code voor goed bestuur. Toezicht en verantwoording zijn verankerd in de organisatiestructuur. Ook hierbij gaan we uit van waardengedreven handelen, met als basisprincipe vertrouwen.

INHOUD

Hoofdstuk I Algemeen	7
Artikel 1 Begripsbepalingen	7
Artikel 2 Waardengedreven handelen	9
Artikel 3 Werkingsomvang	9
Artikel 4 Examenreglement: inhoud en vaststelling	9
Artikel 5 Ingangsdatum en werkingsduur	9
Artikel 6 Eindexamen (artikel 2.51 WVO 2020)	9
Artikel 7 Inhoud eindexamen (artikel 2.53 WVO 2020)	10
Artikel 8 De examensecretaris (artikel 2.51a WVO 2020)	10
Artikel 9 De benoeming en samenstelling van de examencommissie (artikel 2.60d WVO 2020)	10
Artikel 10 De taken en bevoegdheden van de examencommissie (ARTIKEL 2.60 ^e WVO 2020)	11
Artikel 11 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden (artikel 2.61 WVO 2020)	12
Artikel 12 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (artikel 3.58 UB WVO 2020)	12
Artikel 13 Beroep bij besluiten inzake maatregelen onregelmatigheden (artikel 2.63 WVO 2020)	13
Artikel 14 Bezwaar en beroep examenzaken (m.u.v. onregelmatigheden)	13
Artikel 15 Regionale beroepscommissie leerlingzaken	13
Hoofdstuk 2 Het eindexamenprogramma	15
PARAGRAAF 2.1 PROGRAMMA VWO (artikel 2.5, 2.6, 2.7, 3.1, 3.2 UB WVO 2020)	15
Artikel 16 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vwo	15
Artikel 17 Vrijstellingen leerlingen vwo (artikel 2.8 UB WVO 2020)	16
Artikel 18 Ontheffingen leerlingen vwo (atheneum) voor tweede taal (artikel 2.9 UB WVO 2020)	16
Artikel 19 Ontheffing lichamelijke opvoeding vwo (artikel 2.33 WVO 2020)	17
PARAGRAAF 2.2 PROGRAMMA HAVO (artikel 2.10, 2.11, 2.12, 3.3 UB WVO 2020)	18
Artikel 20 Vakken en profielwerkstuk eindexamen havo	18
Artikel 21 Overeenkomstig vak op het niveau van vwo (artikel 2.13 UB WVO 2020)	19
Artikel 22 Vrijstelling leerlingen havo (artikel 2.14 UB WVO 2020)	19
Artikel 23 Ontheffing lichamelijke opvoeding havo (artikel 2.33 WVO 2020)	19
PARAGRAAF 2.3, OMVATTENDE de ARTIKELen 24, 25 EN 26, KOMT TE VERVALLEN. DE THEORETISCHE LEERWEG vervalt EN DE GEMENGDE LEERWEG IS VERVANGEN DOOR DE NIEUWE LEERWEG, DIE AANVANGT BIJ PARAGRAAF 2.4.	20
PARAGRAAF 2.4 PROGRAMMA MAVO (NIEUWE LEERWEG)	20
ARTIKEL 27 VAKKEN EN PROFIELWERKSTUK EINDEXAMEN MAVO (NIEUWE LEERWEG)	20
Artikel 28 Overeenkomstig vak op het niveau vwo of havo (artikel 2.27 UB WVO 2020)	20
Artikel 29 Vrijstellingen leerlingen mavo (artikel 2.32 UB WVO 2020)	20
Artikel 30 Ontheffing leerlingen MAVO (ARTIKEL 2.33 UB WVO 2020)	20

Artikel 31 Ontheffing lichamelijke opvoeding mavo (artikel 2.33 UB WVO 2020)	21
PARAGRAAF 2.5 PROGRAMMA VMBO (artikel 2.20, 2.21, 2.22 en 3.6 UB WVO 2020)	22
Artikel 32 Vakken eindexamen vmbo	22
Artikel 33 Overeenkomstig vak op niveau VWO, HAVO of andere leerweg en extra vak (artikel 2.23 UB WVO 2020)	22
Artikel 34 Ontheffing lichamelijke opvoeding vmbo (artikel 2.33 WVO 2020)	22
PARAGRAAF 2.6 PROGRAMMA VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG (artikel 2.20, 2.21, 2.22 en 3.6 UB WVO 2020)	23
Artikel 35.a Vakken eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg	23
Artikel 35.b Leer-werktraject als anders ingerichte basisberoepsgerichte leerweg vmbo	23
Artikel 36 Overeenkomstig vak op niveau vwo, havo of andere leerweg en extra vak (artikel 2.23 UB WVO 2020)	24
Artikel 37 Ontheffing lichamelijke opvoeding vmbo basisberoepsgerichte leerweg (artikel 2.33 WVO 2020)	24
Hoofdstuk 3 Aanvullende bepalingen eindexamen	25
Artikel 38 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte (artikel 3.54 UB WVO 2020)	25
Artikel 39 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal (artikel 3.55 UB WVO 2020)	25
Artikel 40 Spreiding voltooiing eindexamen (artikel 3.56 UB WVO 2020)	25
Artikel 41 Extra vak	26
Artikel 42 Vak op hoger niveau	26
Artikel 43 Examen in voorlaatste jaar c.q. versneld eindexamen	26
Hoofdstuk 4 Het schoolexamen	28
Artikel 44 Schoolexamen (artikel 2.55 WVO 2020)	28
Artikel 45 Examendossier (artikel 3.11 UB WVO)	28
Artikel 46 Tijdstip afsluiting schoolexamen in bijzondere gevallen (ARTIKEL 3.12 UB WVO 2020)	28
Artikel 47 PTA: inhoud (artikel 2.60a WVO 2020)	28
Artikel 48 PTA: vaststelling (artikel 2.60b WVO 2020)	29
Artikel 49 PTA: wijziging (artikel 2.60c wvo 2020)	29
Artikel 50 Afname schriftelijke schoolexamens	29
Artikel 51 Afname digitale schoolexamens	30
Artikel 52 Afname praktische schoolexamens	31
Artikel 53 Te laat komen en verhindering bij het schoolexamen	32
Artikel 54 Inhaalmogelijkheid bij ziekte en bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheden (artikel 2.60 WVO 2020)	33
Artikel 55 Niet tijdig inleveren	33
Artikel 56 Onwel worden tijdens een schoolexamen	33
Artikel 57 Fraude tijdens een schoolexamen	33
Artikel 58 Beoordeling van het schoolexamen (artikel 3.13 UB WVO 2020)	33
Artikel 59 Beoordeling profielwerkstuk mavo (artikel 3.14 UB WVO 2020)	34

Artikel 60 Inzage beoordeling en normering van gemaakte schoolexamens.....	34
Artikel 61 Herkansingen	34
Artikel 62 Inhoud van de herkansing	35
Artikel 63 Beoordeling van schoolexamen in geval van herkansing	35
Artikel 64 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen (artikel 3.16 ub wo 2020)	35
Artikel 65 Verstreking beoordeling schoolexamen (artikel 2.55a wvo 2020, 3.15 ub wvo 2020)	36
Artikel 66 Gemiddeld eindcijfer schoolexamens	36
Artikel 67 Overgang en behaalde resultaten bij verstromen, instromen, doubleren en worden afgewezen in examenjaren.....	36
Artikel 68 Schoolexamen rekenen (artikel 10.3 UB wvo 2020)	37
Artikel 69 Bewaren schoolexamenwerk.....	37
Hoofdstuk 5 Het centraal examen	38
Artikel 70 Centraal examen (artikel 2.56 wvo 2020)	38
Artikel 71 Afwijkend tijdstip centraal examen (artikel 3.17 ub wvo 2020)	38
Artikel 72 De opgaven voor het centraal examen (artikel 3.19 ub wvo 2020)	38
Artikel 73 Afname centraal examen (artikel 3.20 wvo 2020).....	38
Artikel 74 Afname centrale schriftelijke examens.....	39
Artikel 75 Afname flexibele digitale examens	40
Artikel 76 Afname C(S)PE	41
Artikel 77 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak (artikel 3.29 UB WVO 2020)..	42
Artikel 78 Te laat komen bij een centraal examen	43
Artikel 79 Onwel worden tijdens een centraal examen	43
Artikel 80 Bijzondere omstandigheden centraal examen.....	43
Artikel 81 Fraude tijdens een centraal examen	44
Artikel 82 Beoordeling Centraal examen door examiner en gecommitteerde (artikel 3.21 en 3.24 UB wvo 2020)	44
Artikel 83 Beoordeling Centraal Digitaal Examen C(S)PE	45
Artikel 84 Beoordeling Centraal Examen C(S)PE door examiner en door tweede examiner (artikel 3.26, 3.27 ub wvo 2020).....	45
Artikel 85 Vaststelling score en cijfer centraal examen (artikel 3.25 ub wvo 2020)	45
Artikel 86 Vaststelling uitslag eindexamen (artikel 2.57 wvo 2020).....	46
Artikel 87 Eindcijfer vakken eindexamen (artikel 3.32 ub wvo 2020)	46
Artikel 88 Uitslag eindexamen vwo en havo (artikel 3.34 UB wvo 2020)	46
Artikel 89 Uitslag eindexamen vmbo/mavo (artikel 3.35 ub wvo 2020)	47
Artikel 90 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in overeenkomstig vak op hoger niveau (artikel 3.37 ub wvo 2020)	48
Artikel 91 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar (artikel 3.36 ub wvo 2020)	48
Artikel 92 Bekendmaking	48
Artikel 93 Inzage beoordeling en normering van gemaakt examenwerk.....	49

Artikel 94 Geschil na inzage	49
Artikel 95 Herkansing centraal examen (artikel 3.38 ub wvo 2020)	50
Artikel 96 Cijfer en uitslag na herkansing (artikel 3.39 ub wvo 2020)	51
Artikel 97 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten (artikel 2.58 wvo 2020)	51
Artikel 98 Cijferlijst eindexamen (artikel 3.40 ub wvo 2020)	51
Artikel 99 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo (artikel 3.42 ub wvo 2020)	52
Artikel 100 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo (artikel 3.43 ub wvo 2020)	52
Artikel 101 Diploma mavo bij inschrijving gemengde leerweg (artikel 3.45 ub wvo 2020)	53
Artikel 102 Vermelding profiel en leerweg op diploma (artikel 3.46 ub wvo 2020)	53
Artikel 103 Judicium Cum Laude vwo en havo (artikel 3.47 ub wvo 2020)	53
Artikel 104 Judicium Cum Laude vmbo (artikel 3.48 ub wvo 2020)	53
Artikel 105 Voorlopige cijferlijst (artikel 3.49 ub wvo 2020)	54
Artikel 106 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen (artikel 3.50 ub wvo 2020)	54
Artikel 107 Duplicaten (artikel 3.51 ub wvo 2020)	54
Artikel 108 Bewaren werk centraal eindexamen (artikel 3.31 ub wvo 2020)	54
Hoofdstuk 6 Overige bepalingen	56
Artikel 109 Slotbepaling	56
Artikel 110 Hardheidsclausule	56

HOOFDSTUK I ALGEMEEN

ARTIKEL I BEGRIPSBEPALINGEN

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. Afdelingsleider: de verantwoordelijke van een afdeling (vmbo-mavo-havo-vwo)
2. Algemene vakken: vakken niet zijnde profielvakken en niet zijnde beroepsgerichte keuzevakken.
3. Beroepscommissie: regionale commissie waar kandidaten in beroep kunnen gaan, zoals geregeld in het Reglement bezwaar en beroep in leerlingenzaken OMO.
4. Bevoegd gezag: Raad van Bestuur van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, in dit examenreglement gemandateerd aan de rector.
5. CE: Centraal Eindexamen, zijnde examens die landelijk worden afgelegd en centraal worden bepaald.
6. College voor Toetsen en Examens (CvTE): zelfstandig college wat verantwoordelijk is voor de centraal examens en de staatsexamens in het Voortgezet Onderwijs.
7. Combinatiecijfer havo/vwo: voor zover voor deze vakken een eindcijfer is bepaald, het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van maatschappijleer, levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.
8. Combinatiecijfer vmbo: de gemiddelde eindcijfers van de beroepsgerichte keuzevakken, wat aangemerkt wordt als het eindcijfer van één vak.
9. C(S)PE: centraal schriftelijk en praktisch eindexamen in een profielvak.
10. Deelexamens: een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
11. Digitale examinering: het voorbereiden, afnemen en afwikkelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur.
12. Directeur:¹ locatiedirecteur van een van de locaties van de scholengroep.
13. Doubleren: het jaar opnieuw doen op dezelfde schoolsoort, inclusief afwijzing van eindexamen (zakken).
14. Eindexamen: een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken, wat bestaat uit het schoolexamen en/of centraal eindexamen.
15. Examencommissie: de commissie zoals omschreven in artikel 2.60d WVO 2020.
16. Examen dossier: het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het gevoegd gezag gedocumenteerde vorm.
17. Examenprogramma: het examenprogramma zoals bedoeld in artikel 2.54 lid 1 en 2 WVO 2020.
18. Examenregeling: het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting (PTA) gezamenlijk.
19. Examenreglement: het examenreglement zoals bedoeld in artikel 2.60 lid 1 WVO 2020, waarmee dit reglement wordt bedoeld.
20. Examensecretaris: de secretaris zoals omschreven in artikel 2.51a WVO 2020.
21. Examenstof: de aan de kandidaat te stellen eisen.
22. Examinator: degene die belast is met het afnemen van het examen in een bepaald vak.
23. Extra vak: een vak, in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen.
24. Gecommitteerde: een gecommitteerde zoals bedoeld in artikel 3.22 lid 1 en 2, 3.23 lid 1-4 UB WVO 2020.
25. Havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs.
26. Herkansing: het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal eindexamen of het schoolexamen.

¹ Met de directeur wordt zowel een mannelijk als vrouwelijk persoon bedoeld. Dit geldt evenzo voor de andere vermelde personen.

27. Hoofdbedekking: conform [Leerlingenstatuut Kwadrant Scholengroep, hoofdstuk III, artikel 18](#). Klik [hier](#) om het statuut te lezen.
28. Inspectie: Inspectie van het Onderwijs.
29. Kandidaat: de leerling van de school die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten. De school mag bij meerderjarigheid van de kandidaat informatie alleen eveneens aan de ouder(s) verstrekken, indien de kandidaat hiervoor expliciet via Magister toestemming heeft gegeven.
30. Kunstvakken: de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama.
31. Leerlingen: al degenen die als leerling aan deze school staan ingeschreven.
32. Leerweg: de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg, de gemengde leerweg en de theoretische leerweg.
33. Mavo: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs. Hiermee wordt vmbo-(g)t bedoeld.
34. Onze Minister: Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.
35. Medezeggenschapsraad: een vertegenwoordigend orgaan van de school op basis van de Wet medezeggenschap op scholen, bestaande uit vertegenwoordigers van ouder(s), leerlingen en personeel met vastgelegde advies- en instemmingbevoegdheden.
36. Ons Middelbaar Onderwijs: de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, afgekort ook wel aangeduid als OMO, zijnde het bevoegd gezag van meerdere middelbare scholen, waaronder Kwadrant Scholengroep, bestaande uit het Cambreur College en het Hanze College.
37. Ouder(s): ouder(s), voogd(en) en/of feitelijke verzorger(s) van de kandidaat.² De school mag bij meerderjarigheid van de kandidaat informatie alleen eveneens aan de ouder(s) verstrekken, indien de kandidaat hiervoor expliciet via Magister toestemming heeft gegeven.
38. Profiel: samenhangend onderwijsprogramma vanaf leerjaar 4 havo/vwo. Voor het vmbo en het mavo bestaat het profiel uit een samenhangend onderwijsprogramma waarbinnen het profielvak en de keuzevakken worden aangeboden.
39. Profielwerkstuk: Het profielwerkstuk op de mavo, de havo en het vwo bestaat uit verschillende onderdelen waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het gekozen profiel.
40. Profielvak: vak dat onderdeel uitmaakt van het profiel.
41. Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA): een beschrijving van de leerstofafbakening van het schoolexamenvak voor de leerlingen van de bovenbouw.
42. Raad van Bestuur: Raad van Bestuur van Ons Middelbaar Onderwijs, zijnde het bevoegd gezag dat is belast met de taken en verantwoordelijkheden, zoals omschreven in de statuten van Ons Middelbaar Onderwijs.
43. Rector: persoon die door de Raad van Bestuur is benoemd als eindverantwoordelijk schoolleider³.
44. Regionale beroepscommissie: regionale commissie waar kandidaten in beroep kunnen gaan, zoals geregeld in het Reglement bezwaar en beroep leerlingzaken OMO ([reglement-bezwaar-en-beroep-in-leerlingzaken-omo.pdf](#)). OF: klik [hier](#) voor het reglement.
45. School: school of instelling waaraan de rector door de Raad van Bestuur is benoemd, hier Cambreur College.
46. Schoolexamen: het geheel aan onderdelen die ten behoeve van het examen worden afgelegd op school, zoals beschreven in het PTA.
47. Toets: een toets met schriftelijk of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt.
48. UB WVO 2020: Uitvoeringsbesluit wvo 2020
49. Vakken: algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programma onderdelen.

2

³ Met rector wordt zowel een mannelijk als vrouwelijk persoon bedoeld. Dit geldt evenzo voor de andere vermelde personen. Op basis van het schoolmanagementstatuut kunnen bevoegdheden die in dit Examenreglement zijn genoemd als verantwoordelijkheid van de rector, doorgezet zijn aan anderen binnen school.

- 50. Vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. Hiermee worden vmbo-basis en vmbo-kader bedoeld.
- 51. Lwt: leerwerktraject binnen het vmbo
- 52. Werkdagen: maandag t/m vrijdag van 8:00-17.00 uur, uitgezonderd als deze dagen samenvallen met een algemeen erkende feestdag of met de schoolvakanties.
- 53. WMS: Wet Medezeggenschap op Scholen.
- 54. WVO 2020: Wet voortgezet onderwijs 2020.

ARTIKEL 2 WAARDENGEDREVEN HANDELEN

Binnen OMO wordt gehandeld volgens de waarden die met elkaar zijn afgesproken in de strategische en richtinggevende documenten.

ARTIKEL 3 WERKINGSOMVANG

Dit examenreglement is van toepassing op de kandidaten van het Cambreur College

- vmbo (bbl/kbl) cohort 2025-2027, leerjaar 3 en 4
- mavo cohort 2025-2027, leerjaar 3 en 4
- havo cohort 2025-2027, leerjaar 4 en 5
- vwo cohort 2025-2028, leerjaar 4, 5 en 6

ARTIKEL 4 EXAMENREGLEMENT: INHOUD EN VASTSTELLING

1. De rector stelt een examenreglement vast, nadat instemming van de medezeggenschapsraad is verkregen, dat in elk geval bevat:
 - a. Regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
 - b. Informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 2.61, eerste lid WVO 2020;
 - c. Inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalmogelijkheid voor de examenkandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet instaat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
 - d. De samenstelling en het adres van de regionale beroepscommissie.
2. De rector kan bij de vaststelling van het examenreglement slechts afwijken van het voorstel, bedoeld in artikel 2.60e, eerste lid, onderdeel a WVO 2020:
 - a. Na overleg met de examencommissie; en
 - b. Indien de rector de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De rector zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. De rector behoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de medezeggenschapsraad van de school voor voortgezet onderwijs, bedoeld in artikel 10, eerste lid onder b, WMS.
5. De rector zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie.

ARTIKEL 5 INGANGSDATUM EN WERKINGSDUUR

Dit examenreglement treedt in werking op 1 augustus 2025 en is van kracht voor de duur van het PTA waaraan dit reglement is gekoppeld.

ARTIKEL 6 EINDEEXAMEN (ARTIKEL 2.51 WVO 2020)

1. De rector geeft de leerlingen de gelegenheid om het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen

van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en de rector in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.

2. De rector kan personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, in de gelegenheid stellen een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van de rector. Examinatoren kunnen zijn de afdelingsleider, leden van de directie en docenten van de school.
4. De rector kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van de rector.

ARTIKEL 7 INHOUD EINDEXAMEN (ARTIKEL 2.53 WVO 2020)

1. De rector stelt de examenkandidaat in de gelegenheid de vakken of andere programmaonderdelen waarin hij eindexamen aflegt te kiezen, voor zover de rector de examenkandidaat in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
2. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
3. Het schoolexamen mavo, havo en⁴ vwo omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.

ARTIKEL 8 DE EXAMENSECRETARIS (ARTIKEL 2.51A WVO 2020)

1. De rector wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De rector en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.57, tweede lid en 2.58, vierde lid WVO 2020.
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
 - b. de uitvoering van het examenreglement bedoeld in artikel 2.60, eerste lid WVO 2020;
 - c. de uitvoering van het PTA, bedoeld in artikel 2.60a, eerste lid WVO 2020; en
 - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen;
 - e. het behandelen van verzoeken⁵ van kandidaten voor bijzondere maatregelen bij het eindexamen, wegens persoonlijke omstandigheden van de kandidaat;
 - f. het behandelen van verzoeken⁶ van kandidaten voor vrijstelling of ontheffing.
4. De rector stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De rector verstrekt de taakomschrijving aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De rector draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
7. De naam van de examensecretaris wordt gepubliceerd op de website.

Contactgegevens examensecretaris:

Examensecretariaat

Mgr. Schaepmanlaan 13, 5103 BB Dongen

Tel.nr. 0162 315 650

examensecretariaat@cambreurcollege.nl

ARTIKEL 9 DE BENOEMING EN SAMENSTELLING VAN DE EXAMENCOMMISSIE (ARTIKEL 2.60D WVO 2020)

⁴

⁵ Zie bijlage 1 voor een stroomschema van dit proces

⁶ Zie bijlage 1 voor een stroomschema van dit proces

1. De rector:
 - a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
 - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a. leden van de schooldirectie;
 - b. de rector van de school;
 - c. de examensecretaris;
 - d. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school;
 - e. leerlingen van de school en hun ouder(s).
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de rector er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - a. de desbetreffende schoolsoort;
 - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
 - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de rector de overige leden van de examencommissie.

ARTIKEL 10 DE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE EXAMENCOMMISSIE (ARTIKEL 2.60^E WVO 2020)

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 2.60 WVO 2020 voor de rector;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60a WVO 2020 voor de rector;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
 - e. indien geen wettelijk onomstreden recht, behandelen van verzoeken van kandidaten voor bijzondere maatregelen bij het eindexamen, wegens persoonlijke omstandigheden van de kandidaat;
 - f. het mede behandelen van bezwaren en verzoeken van kandidaten over een primair besluit van de examinerator, waaronder de inhoud of de beoordeling van een schoolexamen;
 - g. het mede behandelen van bezwaren en verzoeken van kandidaten over de omstandigheden waaronder een schoolexamen is afgelegd.
 - h. Is ook betrokken bij onregelmatigheden, persoonlijke pta's en verzoeken tot aanpassing van het pta;
 - i. overige door de rector aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan de rector over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met vierde lid, aan de directeur, de rector en aan de examensecretaris van een school.

6. De examencommissie bestaat uit vijf leden van verschillende afdelingen. Hiervan wordt een voorzitter en een secretaris examenzaken benoemd. De namen van deze leden en hun functies worden gepubliceerd op de website.
7. Contactgegevens examencommissie:
Mgr. Schaepmanlaan 13, 5103 BB
Tel.nr. 0162 315 650
examencommissie@cambreurcollege.nl

ARTIKEL 11 ONREGELMATIGHEDEN; ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN (ARTIKEL 2.61 WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de afdelingsleider van de school maatregelen nemen (in overleg met het examencommissielid).
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor Toetsen en Examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt het College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.

ARTIKEL 12 MAATREGELEN IN GEVAL VAN ONREGELMATIGHEDEN⁷ OF AFWEZIGHEID (ARTIKEL 3.58 UB WVO 2020)

1. De maatregelen, bedoeld in [artikel 2.61, WVO 2020](#) die de afdelingsleider gemandateerd door de rector jegens een examenkandidaat kan nemen, zijn:
 - a. Het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. Het ontszeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of centraal examen;
 - c. Het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
 - d. Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. De afdelingsleider zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn ouder(s), en in bijlschrift aan de inspectie.

⁷ Voorbeelden van onregelmatigheden: zonder geldige reden niet deelnemen aan een zitting van een schoolexamen, meer dan 30 minuten te laat komen, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of een handelingsdeel, het examenwerk niet op de juiste wijze inleveren, (delen van het) examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben, examenwerk van anderen inleveren, tijdens een examen afkijken of overleggen met anderen, tijdens een examen gelegenheid geven tot afkijken, het verstoren van een afname, aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek, digitaal of op een andere wijze verspreiden van examenmateriaal voordat het examen begint, het bij je dragen van een mobiele telefoon of smartwatch, het maken van aantekeningen in een bij het (school)examen goedgekeurd hulpmiddel, zoals een woordenboek. Alle vormen van fraude, plagiaat. Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van leerlingen waardoor er een onjuiste weergave is van hun eigen prestaties op het gebied van kennis, vaardigheden en inzicht, wat er toe kan leiden dat de examinerator niet meer in staat is het kennen of kunnen van de leerlingen op een correcte en eerlijke wijze te beoordelen (b.v. het gebruik van AI zonder het te vermelden).

5. Alvorens een beslissing wordt opgelegd, hoort de afdelingsleider de kandidaat. Deze mag zich bij laten staan door een ouder. De beslissing omkleed met redenen zal aan de kandidaat en/of diens ouder(s) kenbaar worden gemaakt. Hiervan wordt tevens een verslag in het leerlingvolgsysteem opgenomen.⁸

ARTIKEL 13 BEROEP BIJ BESLUITEN INZAKE MAATREGELEN ONREGELEMATIGHEDEN (ARTIKEL 2.63 WVO 2020)

1. Indien een kandidaat en/of diens ouder(s) het niet eens is met de opgelegde maatregel, kan binnen 5 werkdagen nadat de maatregel is medegedeeld beroep worden ingesteld bij de regionale beroepscommissie leerlingzaken OMO (klik [hier](#) voor het reglement.), zoals omschreven in artikel 15.
2. De regionale beroepscommissie beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.

ARTIKEL 14 BEZWAAR EN BEROEP EXAMENZAKEN (M.U.V. ONREGELEMATIGHEDEN)

1. Tegen een primair besluit van de examensecretaris, zoals bedoeld onder artikel 8.3.e en 8.3.f, of tegen een primair besluit van de examencommissie, zoals bedoeld onder artikel 10.1.e en 10.1.f, kan door de leerling of diens ouder(s) binnen 5 werkdagen nadat het besluit aan de leerling en ouder(s)⁹ is medegedeeld, schriftelijk en gemotiveerd bezwaar worden gemaakt bij de rector, zoals omschreven in artikel 7a van het Reglement bezwaar en beroep in leerlingzaken OMO.
2. Tegen een primair besluit van de examiner, zoals bedoeld in artikel 10.1.g en 10.1.h kan door de leerling of diens ouder(s) binnen 5 werkdagen nadat het besluit aan de leerling en ouder(s)¹³ is medegedeeld dan wel de omstandigheid zich heeft voorgedaan, schriftelijk en gemotiveerd bezwaar worden gemaakt bij de examencommissie en in afschrift aan de rector, zoals omschreven in het Reglement bezwaar en beroep in leerlingzaken OMO.
3. Tegen het besluit van de rector bij een bezwaar zoals bedoeld in lid 1 of tegen het besluit van de examencommissie bij een bezwaar zoals bedoeld in lid 2 kan door de leerling of diens ouder(s) binnen 5 werkdagen beroep worden ingesteld bij de regionale beroepscommissie, zoals bedoeld in artikel 15.

ARTIKEL 15 REGIONALE BEROEPSCOMMISSIE LEERLINGZAKEN

1. Indien een kandidaat en/of diens ouder(s) het niet eens is met de opgelegde maatregel, kan binnen 5 werkdagen nadat de maatregel is medegedeeld beroep worden ingediend bij de regionale beroepscommissie leerlingzaken OMO¹⁰, zoals omschreven in het Reglement bezwaar en beroep in leerlingzaken OMO.
2. De commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn ouder(s)¹³, en in afschrift aan de rector en aan de inspectie.

⁸ Zie bijlage 2 voor een stroomschema van dit proces.

⁹ De school mag bij meerderjarigheid van de kandidaat/leerling de informatie alleen eveneens aan de ouder(s) verstrekken, indien de kandidaat/leerling hiervoor expliciet via Magister toestemming heeft gegeven.

¹⁰ De samenstelling van de verschillende regionale beroepscommissies is terug te vinden in bijlage 1 van het Reglement bezwaar en beroep leerlingzaken OMO.

3. Toezending van een beroepsschrift gebeurt digitaal bij het secretariaat van de commissie via jz@omo.nl of per post aan vereniging Ons Middelbaar Onderwijs ter attentie van de Regionale beroepscommissie, Postbus 574, 5000 AN Tilburg.
4. De vereisten voor het beroepsschrift zijn terug te vinden in voornoemd Reglement bezwaar en beroep in leerlingenzaken OMO klik [hier](#) voor het reglement.

HOOFDSTUK 2 HET EINDEXAMENPROGRAMMA

PARAGRAAF 2.1 PROGRAMMA VWO (ARTIKEL 2.5, 2.6, 2.7, 3.1, 3.2 UB WVO 2020)

ARTIKEL 16 VAKKEN EN PROFIELWERKSTUK EINDEXAMEN VWO

1. De vakken van het gemeenschappelijk deel:
 - a. Nederlandse taal en literatuur,
 - b. Engelse taal en literatuur,
 - c. Franse taal en literatuur of Duitse taal en literatuur,
 - d. maatschappijleer,
 - e. culturele en kunstzinnige vorming,
 - f. levensbeschouwelijk vormingsonderwijs,
 - g. lichamelijke opvoeding.
2. De vakken van het profieldeel van één van de profielen:
 - a. het profieldeel van het profiel natuur en techniek omvat de volgende vakken:
 - i. wiskunde B,
 - ii. natuurkunde,
 - iii. scheikunde,
 - iv. een van de volgende profielkeuzevakken:
 - a. informatica;
 - b. biologie.
 - b. profiel natuur en gezondheid omvat de volgende vakken:
 - i. wiskunde A of wiskunde B
 - ii. biologie,
 - iii. scheikunde, en
 - iv. een van de volgende profielkeuzevakken:
 - a. aardrijkskunde;
 - b. natuurkunde.
 - c. Het profieldeel van het profiel economie en maatschappij omvat de volgende vakken:
 - i. wiskunde A of wiskunde B
 - ii. economie,
 - iii. geschiedenis, en
 - iv. een van de volgende profielkeuzevakken:
 - a. bedrijfseconomie;
 - b. aardrijkskunde;
 - c. maatschappijwetenschappen;
 - d. Duits;
 - e. Frans.
 - d. Het profieldeel van het profiel cultuur en maatschappij omvat de volgende vakken:
 - i. wiskunde C of wiskunde A
 - ii. geschiedenis, en
 - iii. een van de volgende culturele profielkeuzevakken:
 - a. kunst (beeldende vormgeving);
 - b. Franse taal en literatuur of Duitse taal en literatuur.
 - iv. een van de volgende maatschappelijke profielkeuzevakken:
 1. aardrijkskunde
 2. maatschappijwetenschappen;
 3. Economie.
 - 4.
3. Het vrije deel van elk profiel kan omvatten:

- a. de vakken genoemd in het eerste en tweede lid, voor zover nog niet gekozen, met dien verstande dat van de vakken wiskunde A, wiskunde B en wiskunde C er slechts één deel kan uitmaken van het profiel.
- b. door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma onderdelen.
 - Voor het profiel natuur en techniek omvat de volgende vakken:
 - Voor het profiel natuur en gezondheid omvat de volgende vakken:
 - a. bedrijfseconomie;
 - b. Duits;
 - c. Frans;
 - d. natuurkunde of economie;
 - e. informatica of kunst bv;
 - f. aardrijkskunde of maatschappijwetenschappen.
 - Voor het profiel economie en maatschappij omvat de volgende vakken:
 - a. bedrijfseconomie;
 - b. biologie;
 - c. Duits;
 - d. Frans;
 - e. informatica of kunst bv;
 - f. aardrijkskunde of maatschappijwetenschappen.
 - c. - Voor het profiel cultuur en maatschappij omvat de volgende vakken:
 - a. bedrijfseconomie;
 - b. biologie;
 - c. Duits;
 - d. Frans;
 - e. informatica of kunst bv;
 - f. aardrijkskunde of maatschappijwetenschappen.
4. De kandidaat heeft de mogelijkheid om wiskunde als extra vak te kiezen, met dien verstande dat alleen zijn toegestaan de combinatie van wiskunde A en wiskunde B, en de combinatie van wiskunde B en wiskunde C.
5. Naast de vakken, bedoeld in lid 1, 3 en 4 kan het eindexamen vwo ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de afdelingsleider, gemandateerd door de rector, hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.
6. Het profielwerkstuk van het eindexamen vwo heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze aan het profielwerkstuk gekoppelde vakken heeft een omvang van 400 uur of meer.

ARTIKEL 17 VRIJSTELLINGEN LEERLINGEN VWO (ARTIKEL 2.8 UB WVO 2020)

1. De leerling van een school voor vwo met het diploma havo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming.
2. De leerling van een school voor vwo met het diploma havo die in plaats van een vak voor die schoolsoort of als extra vak examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak, genoemd in de artikelen 2.5 tot en met 2.7 van het UB WVO 2020, is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dit vak.

ARTIKEL 18 ONTHEFFINGEN LEERLINGEN VWO (ATHENEUM) VOOR TWEEDE TAAL (ARTIKEL 2.9 UB WVO 2020)

1. De rector van een atheneum kan een leerling ontheffing verlenen voor het volgen van onderwijs in een tweede moderne taal indien:
 - a. De leerling een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis heeft die effect heeft op taal;

- b. De leerling een andere moedertaal heeft dan de Nederlandse taal of de Friese taal; of
 - c. De leerling onderwijs volgt in het profiel natuur en techniek of in het profiel natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal naar verwachting hindert dat de opleiding met goed gevolg wordt afgerond.
2. In geval van een ontheffing wordt de taal vervangen door een van de vakken of programmadelen genoemd in de artikelen 2.6 of 2.7 van het UB WVO 2020 met een normatieve studielast van ten minste 440 uren, ter keuze van de leerling, voor zover de rector deze vakken of programmaonderdelen als zodanig aanbiedt.

ARTIKEL 19 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING VWO (ARTIKEL 2.33 WVO 2020)

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

PARAGRAAF 2.2 PROGRAMMA HAVO (ARTIKEL 2.10, 2.11, 2.12, 3.3 UB WVO 2020)

ARTIKEL 20 VAKKEN EN PROFIELWERKSTUK EINDEXAMEN HAVO

1. De vakken van het gemeenschappelijk deel:
 - a. Nederlandse taal en literatuur,
 - b. Engelse taal en literatuur,
 - c. maatschappijleer,
 - d. culturele en kunstzinnige vorming,
 - e. levensbeschouwelijk vormingsonderwijs,
 - f. Havo In Bedrijf (HIB=havo praktijkvak)
 - g. lichamelijke opvoeding.
 - h. rekenen, indien geen wiskunde
2. De vakken van het profieldeel van één van de profielen:
 - a. het profieldeel van het profiel natuur en techniek omvat de volgende vakken:
 - i. wiskunde B,
 - ii. natuurkunde,
 - iii. scheikunde, en
 - iv. een van de volgende profielkeuzevakken:
 - a. informatica;
 - b. biologie.
 - b. Het profieldeel van het profiel natuur en gezondheid omvat de volgende vakken:
 - i. wiskunde A of wiskunde B
 - ii. biologie,
 - iii. scheikunde, en
 - iv. een van de volgende profielkeuzevakken:
 - a. aardrijkskunde;
 - b. natuurkunde.
 - c. Het profieldeel van het profiel economie en maatschappij omvat de volgende vakken:
 - i. wiskunde A of wiskunde B
 - ii. economie,
 - iii. geschiedenis, en
 - iv. een van de volgende profielkeuzevakken:
 - a. bedrijfseconomie;
 - b. aardrijkskunde;
 - c. maatschappijwetenschappen;
 - d. Franse taal en literatuur of Duitse taal en literatuur.
 - d. Het profieldeel van het profiel cultuur en maatschappij omvat de volgende vakken:
 - i. geschiedenis,
 - ii. Franse taal en literatuur of Duitse taal en literatuur,
 - iii. een van de volgende culturele profielkeuzevakken:
 - a. kunst (beeldende vormgeving);
 - b. Franse taal en literatuur of Duitse taal en literatuur,
 - iv. een van de volgende maatschappelijke profielkeuzevakken:
 - a. aardrijkskunde;
 - b. maatschappijwetenschappen;
 - c. economie.
3. Het vrije deel van elk profiel kan omvatten: de vakken genoemd in het eerste en tweede lid, voor zover nog niet gekozen, met dien verstande dat van de vakken wiskunde A en wiskunde B er slechts één deel kan uitmaken van het profiel.
4. De kandidaat heeft de mogelijkheid om naast de vakken, bedoeld in lid 1, 2 en 3, wiskunde als extra vak te kiezen.
5. Naast de vakken, bedoeld in lid 1, 3 en 4 kan het eindexamen havo ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de afdelingsleider gemandateerd door

de rector hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.

6. Het profielwerkstuk van het eindexamen havo heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze aan het profielwerkstuk gekoppelde vakken heeft een omvang van 320 uur of meer.

ARTIKEL 21 OVEREENKOMSTIG VAK OP HET NIVEAU VAN VWO (ARTIKEL 2.13 UB WVO 2020)

De rector kan de leerling van een school in de gelegenheid stellen in plaats van de vakken voor havo, de overeenkomstige vakken voor vwo te volgen.

ARTIKEL 22 VRIJSTELLING LEERLINGEN HAVO (ARTIKEL 2.14 UB WVO 2020)

De leerling van een school voor havo met een diploma mavo die in plaats van een vak voor het mavo of als extra vak examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak voor havo of vwo, is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dit vak.

ARTIKEL 23 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING HAVO (ARTIKEL 2.33 WVO 2020)

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet instaat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

PARAGRAAF 2.3, OMVATTENDE DE ARTIKELN 24, 25 EN 26, KOMT TE VERVALLEN. DE THEORETISCHE LEERWEG VERVALT EN DE GEMENGDE LEERWEG IS VERVANGEN DOOR DE NIEUWE LEERWEG, DIE AANVANGT BIJ PARAGRAAF 2.4.

PARAGRAAF 2.4 PROGRAMMA MAVO (NIEUWE LEERWEG)

ARTIKEL 27 VAKKEN EN PROFIELWERKSTUK EINDEXAMEN MAVO (NIEUWE LEERWEG)

1. De school verzorgt één profiel. Dit profiel is:
 - a. dienstverlening en producten.
2. De vakken van het gemeenschappelijk deel:
 - a. Nederlandse taal,
 - b. Engelse taal,
 - c. Maatschappijleer,
 - d. Lichamelijke opvoeding,
 - e. Culturele en kunstzinnige vorming.
 - f. Rekenen (alleen indien geen wiskunde gekozen is)
3. Het profieldeel van het profiel dienstverlening en producten omvat de volgende vakken:
 - a. Profielvak dienstverlening en producten,
Twee vakken uit de volgende vier:
 - b. wiskunde
 - c. Economie
 - d. Biologie
 - e. Natuur- en scheikunde I.
4. Het vrije deel: Leerlingen vullen hun vakkenpakket aan tot in totaal acht vakken in leerjaar 3 en zes vakken (of zeven bij havo-doorstroom) in leerjaar 4, door te kiezen uit vakken die zij reeds volgen.
 - a. mogelijke vakken zijn:
 - i. Duits
 - ii. Geschiedenis en staatsinrichting
 - iii. Aardrijkskunde
 - iv. Beeldende vorming
 - v. En eventueel één van de profielvakken als keuzevak
 - b. de rector kan bepalen welke aanvullende vakken en programmaonderdelen binnen het vrije deel worden aangeboden.
5. Het profielwerkstuk van het eindexamen mavo heeft betrekking op een thema binnen het profiel waarin de leerling onderwijs volgt, namelijk Dienstverlening en Producten.

ARTIKEL 28 OVEREENKOMSTIG VAK OP HET NIVEAU VWO OF HAVO (ARTIKEL 2.27 UB WVO 2020)

De rector kan de leerling van een school in de gelegenheid stellen in plaats van de vakken voor mavo de overeenkomstige vakken voor havo of voor vwo te volgen.

ARTIKEL 29 VRIJSTELLINGEN LEERLINGEN MAVO (ARTIKEL 2.32 UB WVO 2020)

De leerling van een school voor mavo die in het bezit is van een avo diploma vmbo in een andere leerweg dan de leerweg van zijn inschrijving, en die met toepassing van de artikelen 2.18, 2.23 of 2.27 van UB WVO 2020 in plaats van een vak voor de leerweg waarin hij eindexamen heeft afgelegd, examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak voor een andere leerweg, voor havo of voor vwo, of als extra vak, is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dat vak.

ARTIKEL 30 ONTHEFFING LEERLINGEN MAVO (ARTIKEL 2.33 UB WVO 2020)

1. De rector kan een ontheffing verlenen voor de eerste twee leerjaren van het volgen van onderwijs in Franse taal of Duitse taal ook aanmerken als ontheffing voor het volgen van onderwijs in die taal voor de periode waarin de leerling onderwijs op mavo volgt. Deze ontheffing wordt verleend aan leerlingen die:
 - a. op grond van artikel 2.4, tweede lid UB WVO 2020, beschikken over een ontheffing en deze ontheffing wordt voortgezet;
 - b. in de periode van de eerste twee leerjaren onderwijs in Spaanse taal, Arabische taal of Turkse taal volgden.Bij een ontheffing op grond van het eerste lid wordt het onderwijs in de betrokken taal vervangen door het onderwijs in Arabische taal, Turkse taal, Spaanse taal, maatschappijkunde, geschiedenis en staatsinrichting, of aardrijkskunde.
2. Dit artikel is ook van toepassing op een leerling die in een hoger leerjaar voor de eerste maal in Nederland tot een school is toegelaten.

ARTIKEL 31 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING MAVO (ARTIKEL 2.33 UB WVO 2020)

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet instaat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

PARAGRAAF 2.5 PROGRAMMA VMBO (ARTIKEL 2.20, 2.21, 2.22 EN 3.6 UB WVO 2020)**ARTIKEL 32 VAKKEN EINDEXAMEN VMBO**

1. De school verzorgt één of meer profielen. De profielen zijn:
 - a. zorg en welzijn,
 - b. dienstverlening en producten.
2. De vakken van het gemeenschappelijk deel zijn voor alle profielen gelijk:
 - a. Nederlandse taal,
 - b. Engelse taal,
 - c. maatschappijleer,
 - d. lichamelijke opvoeding en
 - e. culturele en kunstzinnige vorming.
3. Het profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel:
 - a. het profieldeel van het profiel zorg en welzijn omvat de volgende vakken:
 - i. profielvak zorg en welzijn,
 - ii. biologie en
 - iii. wiskunde.
 - b. het profieldeel van het profiel dienstverlening en producten omvat de volgende vakken:
 - i. profielvak dienstverlening en producten,
 - ii. economie en
 - iii. wiskunde.
4. Het vrije deel van het vmbo:
 - a. omvat door de kandidaat te kiezen 4 keuzevakken.¹¹
 - b. kan omvatten door de rector vast te stellen vakken en programma onderdelen.
5. Naast de vakken, bedoeld in lid 2, 3 en 4 kan het eindexamen vmbo ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de rector hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.

ARTIKEL 33 OVEREENKOMSTIG VAK OP NIVEAU VWO, HAVO OF ANDERE LEERWEG EN EXTRA VAK (ARTIKEL 2.23 UB WVO 2020)

De rector kan een leerling in vmbo in de gelegenheid stellen om in plaats van de vakken voor vmbo, de overeenkomstige vakken van de mavo, voor havo of voor vwo te volgen.

ARTIKEL 34 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING VMBO (ARTIKEL 2.33 WVO 2020)

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet instaat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

¹¹ Zie voor een overzicht van deze beroepsgerichte keuzevakken het PTA.

**PARAGRAAF 2.6 PROGRAMMA VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG
(ARTIKEL 2.20, 2.21, 2.22 EN 3.6 UB WVO 2020)****ARTIKEL 35.A VAKKEN EINDEXAMEN VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG**

1. De school verzorgt één of meer profielen. De profielen zijn:
 - a. zorg en welzijn,
 - b. dienstverlening en producten.
2. De vakken van het gemeenschappelijk deel zijn voor alle profielen gelijk:
 - a. Nederlandse taal,
 - b. Engelse taal,
 - c. maatschappijleer,
 - d. lichamelijke opvoeding en
 - e. culturele en kunstzinnige vorming.
3. Het profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel:
 - a. het profieldeel van het profiel zorg en welzijn omvat de volgende vakken:
 - i. profielvak zorg en welzijn,
 - ii. biologie en
 - iii. wiskunde.
 - b. het profieldeel van het profiel dienstverlening en producten omvat de volgende vakken:
 - i. profielvak dienstverlening en producten,
 - ii. economie en
 - iii. wiskunde.
4. Het vrije deel van de basisberoepsgerichte leerweg:
 - a. omvat door de kandidaat te kiezen beroepsgerichte keuzevakken.¹²
 - b. kan omvatten door de rector/ directeur vast te stellen vakken en programma onderdelen.
5. Naast de vakken, bedoeld in lid 2, 3 en 4 kan het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de afdelingsleider gemandateerd door de rector, hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.

**ARTIKEL 35.B LEER-WERKTRAJECT ALS ANDERS INGERICHTE
BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG VMBO**

1. De rector kan de basisberoepsgerichte leerweg ook inrichten als leer-werktraject. Een leer-werktraject bevat een binnenschools programma en een buitenschools praktijkgedeelte. Een leer-werktraject is gericht op het behalen van een startkwalificatie op het niveau van de basisberoepsopleiding.
2. Elke schoolweek in het derde en vierde leerjaar omvat in elk geval binnenschools onderwijs.
3. Een leer-werktraject omvat in elk geval Nederlandse taal, rekenen en een beroepsgericht programma. De afdelingsleider kan, na overleg met de leerling of diens ouders, beslissen dat het leer-werktraject voor die leerling ook een of meer andere vakken van de basisberoepsgerichte leerweg omvat.
4. Een leer-werktraject omvat een buitenschools praktijkgedeelte, dat wordt verzorgd bij een erkend bedrijf of organisatie. Het buitenschoolse praktijkgedeelte omvat niet uitsluitend eenzijdige productie-arbeid.

¹² Zie voor een overzicht van deze beroepsgerichte keuzevakken het PTA.

5. Het leer-werktraject wordt verzorgd op grondslag van een leer-werkovereenkomst. De leer-werkovereenkomst wordt gesloten tussen de school, de leerling of diens ouder(s), en het erkende bedrijf of organisatie die het praktijkgedeelte verzorgt. De rector stelt deze overeenkomst vast. De leer-werkovereenkomst regelt de rechten en plichten van partijen en omvat ten minste afspraken over:
- a. inhoud, leerdoelen, duur, periode van en beoordelingsmaatstaven voor het buitenschoolse praktijkgedeelte;
 - b. de organisatie van de leerlingbegeleiding zowel binnen de school als bij het bedrijf dat of de organisatie die het buitenschoolse praktijkgedeelte verzorgt; en
 - c. de gevallen waarin en de wijze waarop de overeenkomst voortijdig kan worden beëindigd;
 - d. de hoeveelheid klokuren die het buitenschools praktijkgedeelte van de gezamenlijke onderwijstijd van het derde respectievelijk het vierde leerjaar omvat; en
 - e. de te volgen vakken volgens lid 3.

ARTIKEL 36 OVEREENKOMSTIG VAK OP NIVEAU VWO, HAVO OF ANDERE LEERWEG EN EXTRA VAK (ARTIKEL 2.23 UB WVO 2020)

De rector kan een leerling op het vmbo in de gelegenheid stellen om in plaats van de vakken voor vmbo, de overeenkomstige vakken van het vmbo, van de mavo, voor havo of voor vwo te volgen.

ARTIKEL 37 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG (ARTIKEL 2.33 WVO 2020)

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet instaat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

HOOFDSTUK 3 AANVULLENDE BEPALINGEN EINDEXAMEN**ARTIKEL 38 AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN BIJ HANDICAP OF ZIEKTE (ARTIKEL 3.54 UB WVO 2020)**

1. De rector kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De rector bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van dit reglement wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
 - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De rector doet van de wijze waarop het examen ingevolge dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

ARTIKEL 39 AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN BIJ ONVOLDOENDE BEHEERSING NEDERLANDSE TAAL (ARTIKEL 3.55 UB WVO 2020)

1. De rector kan toestaan dat een examenkandidaat op grond onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van dit besluit, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in het eerste lid, kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal; of
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. De rector doet van elke afwijking ingevolge dit artikel mededeling aan de inspectie.

ARTIKEL 40 SPREIDING VOLTOOIING EINDEXAMEN (ARTIKEL 3.56 UB WVO 2020)

1. De rector kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daaropvolgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De rector geeft de toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de rector afwijken van de

eerste volzin voor een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.

3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38 van het UB WVO 2020, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld. Dit betekent dat de kandidaat in het eerste jaar van het gespreid examen een vak kan herkansen dat de kandidaat heeft afgerond in het eerste jaar en in het tweede jaar van het gespreid examen een vak kan herkansen dat de kandidaat heeft afgerond in het tweede jaar.

ARTIKEL 41 EXTRA VAK

1. Voor zover de school de mogelijkheid biedt, kan de kandidaat in een extra vak (of zelfs meerdere vakken) examen doen.
2. Bij de uitslag van het examen geldt de volgende regel: als een kandidaat bij een bepaalde samenstelling van de behaalde cijfers kan slagen, moet hij ook slagen. Zo nodig wordt een extra vak niet bij de uitslag betrokken. De overgebleven vakken moeten echter wel een eindexamen vormen, men kan dus niet een verplicht vak laten vallen en moet het vakkenpakket aan de eisen van het profiel blijven voldoen.
3. Een extra vak dat niet bij de bepaling van de uitslag is betrokken, wordt niet op het diploma vermeld, maar kan wel op de cijferlijst vermeld worden. Als het gaat om een extra vak dat wel bij de bepaling van de uitslag van het examen is betrokken, kan het vak op het diploma vermeld worden.

ARTIKEL 42 VAK OP HOGER NIVEAU

1. Als de kandidaat een vak op hoger niveau volgt, mag hij voor dat vak ook examen doen op dat hogere niveau (voor zover de school de mogelijkheid kan bieden).
2. Het vak telt in de zak-slaagregeling op dezelfde manier mee als een vak op het eigen niveau. Dit komt op het diploma en de cijferlijst te staan.
3. Als het examen op hoger niveau tegenvalt, kan de kandidaat in het tweede tijdvak alsnog examen op het eigen niveau doen zonder dat dit de herkansingsmogelijkheden beïnvloedt. Het laatst behaalde cijfer telt. Als de kandidaat teruggaat naar het eigen niveau, vervalt het cijfer op hoger niveau, ook al is dat een hoger cijfer.
4. Als de kandidaat een vak op hoger niveau volgt, mag hij ook op het eigen niveau examen doen. De kandidaat geeft dit aan vóór het eerste tijdvak begint. Dan geldt wel dat het hoogste cijfer telt na eventuele herkansing.
5. De rector stelt per vak vast, na raadpleging van betreffende examinerator, afdelingsleider en examencommissie, wat er gebeurt met het schoolexamencijfer als de kandidaat gebruik maakt van de terugvaloptie bij het examen in een vak op een hoger niveau. Het schoolexamencijfer kan niet worden omgerekend en de inspectie moet altijd toestemming verlenen.

ARTIKEL 43 EXAMEN IN VOORLAATSTE JAAR C.Q. VERSNELD EINDEXAMEN

1. Een kandidaat uit het voorlaatste jaar kan worden toegelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle eindexamenvakken. Uiterlijk 1 oktober in het voorlaatste jaar dient de leerling een verzoek in voor een versneld examen bij de examencommissie.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. De bepalingen in dit reglement ten aanzien van de herkansingsmogelijkheden en de uitslag van het eindexamen zijn onverkort van toepassing.

4. Indien een kandidaat in een of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste jaar en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

HOOFDSTUK 4 HET SCHOOLEXAMEN

ARTIKEL 44 SCHOOLEXAMEN (ARTIKEL 2.55 WVO 2020)

1. De rector beslist op welk tijdstip het schoolexamen begint.
2. Het schoolexamen in een vak waarin ook centraal examen wordt afgelegd, wordt tien kalenderdagen voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen afgesloten.
3. De rector kan een examenkandidaat die wegens ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in een vak af te sluiten voor het centraal examen in dat vak of in die vakken, maar na het begin van het eerste tijdvak.

ARTIKEL 45 EXAMENDOSSIER (ARTIKEL 3.11 UB WVO)

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen, zoals gedocumenteerd in een door de rector gekozen vorm.
2. De rector draagt zorg voor het beheer van het examendossier. Per leerling zijn de resultaten van alle in het PTA vermelde onderdelen van het schoolexamen geregistreerd in het examendossier. Deelname aan alle geplande onderdelen van het schoolexamen is verplicht.
3. Het examendossier voor de mavo omvat ook de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 en 2.28 van het UB WVO 2020, als in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

ARTIKEL 46 TIJDSTIP AFSLUITING SCHOOLEXAMEN IN BIJZONDERE GEVALLEN (ARTIKEL 3.12 UB WVO 2020)

1. In de gevallen, bedoeld in artikel 3.17 UB WVO 2020, wordt het schoolexamen in het vak waarop dit schoolexamen betrekking heeft, afgesloten tien kalenderdagen (uitgezonderd schoolvakanties) voor de afname van het centraal examen in dat vak.
2. Indien het centraal examen wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.

ARTIKEL 47 PTA: INHOUD (ARTIKEL 2.60A WVO 2020)

1. De rector stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende cohort.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
 - a. Welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
 - b. Welke door de rector vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
 - c. De inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
 - d. De wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
 - e. De regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt, d.w.z. de wegingen (onderlinge verhoudingen) van de verschillende schoolexamenonderdelen.
3. De rector draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
 - a. De verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;

- b. De examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
- c. Examenstof die is gekozen door de rector.

ARTIKEL 48 PTA: VASTSTELLING (ARTIKEL 2.60B WVO 2020)

1. De rector kan bij de vaststelling van het PTA slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie:
 - a. Na overleg met de examencommissie; en
 - b. Indien de rector de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. De rector zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
3. De rector behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de medezeggenschapsraad.
4. Het vastgestelde examenreglement en PTA worden jaarlijks voor 1 oktober toegestuurd aan de inspectie en beschikbaar gesteld aan de kandidaten in het eerste examenjaar. Indien een specifiek gedeelte van het PTA slechts geldig is voor één schooljaar ontvangen de kandidaten in de examenjaren voor 1 oktober van enig leerjaar het PTA betreffende dat jaar.

ARTIKEL 49 PTA: WIJZIGING (ARTIKEL 2.60C WVO 2020)

1. De rector kan het PTA na 1 oktober slechts wijzigen:
 - a. In het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het PTA; of
 - b. Ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het PTA.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. De rector kan bij de vaststelling van een wijziging van het PTA slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
 - a. Na overleg met de examencommissie; en
 - b. Indien de rector de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 2.60b WVO 2020 zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

ARTIKEL 50 AFNAME SCHRIFTELIJKE SCHOOLEXAMENS

Al het onderstaande geldt zonder meer voor het afnemen van schriftelijke schoolexamen onderdelen in toetsweken. Bij het afnemen van schriftelijke schoolexamen onderdelen buiten toetsweken wordt hier zo veel mogelijk naar gestreefd.

1. Voor de aanvang van elk schoolexamen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke leerling die afwezig is wordt genoteerd op in het leervolgsysteem.
2. Het schoolexamen wordt gemaakt op door de school gewaarmerkt papier. Het door de school gewaarmerkt kladpapier wordt door de school verstrekt.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een schriftelijk examen toegelaten.
4. De kandidaat plaatst zijn naam en leerlingnummer op alle pagina's van het werk, alsmede het paginanummer van de ingeleverde pagina's, bijvoorbeeld 1/2, 2/2, etc.

5. Schoolexamens worden gemaakt met een blauwe of zwarte pen. Tekeningen of grafieken worden met potlood gemaakt. Het gebruik van correctielak, -pen of -lint of uitgumbare pen is niet toegestaan.
6. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het schoolexamen. De toegestane hulpmiddelen zijn opgenomen in het PTA.
7. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
8. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking- die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan.
9. Gedurende het schoolexamen is het de kandidaat niet toegestaan om zonder toestemming van de surveillant(en) het examenlokaal te verlaten.
10. Gedurende het schoolexamen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
11. Gedurende het schoolexamen is het niet toegestaan om de opgaven het examenlokaal mee uit te nemen.
12. De aanwezige toezichthouder haalt het examenwerk op bij de kandidaten in de examenzaal.
13. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het schoolexamen mee worden genomen.
14. Indien een kandidaat een computer als schrijfgerei gebruikt wordt de volgende procedure gevolgd: de kandidaat geeft aan het werk in te willen leveren. Daarna neemt de surveillant dit werk in ontvangst en maakt een uitdraai van het gemaakte werk. Vervolgens controleert de kandidaat het geprinte werk en tekent voor akkoord.
15. De surveillant die uitwerkingen van een schoolexamen inneemt, vraagt aan de leerling of het compleet is.
16. Na het inleveren van het schoolexamenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
17. De surveillant die vaststelt dat een kandidaat die voortijdig de examenzaal verlaat, het werk niet volledig heeft gemaakt, onthoudt zich van commentaar.
18. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het schoolexamen in het proces-verbaal.
19. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
20. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
21. Indien een kandidaat onverhoopt het schoolexamenwerk met potlood en/of correctielak heeft gemaakt, wordt het gemaakte werk onmiddellijk na afloop van de zitting gekopieerd. Het origineel wordt bewaard in de kluis. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.
22. Het schoolexamenrooster wordt minimaal twee weken voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
23. Het lokalenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
24. Het rooster met de examenlokalen wordt gecommuniceerd via Itslearning.
25. Voor kandidaten, die recht hebben op tijdverlenging, geldt:
bij een toets van 50 minuten een extra tijd van 10 minuten;
bij een toets van 90 minuten een extra tijd van 15 minuten;
bij een toets van 120 minuten een extra tijd van 20 minuten.

ARTIKEL 51 AFNAME DIGITALE SCHOOLEXAMENS

1. Voor de aanvang van elk schoolexamen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke leerling die afwezig is wordt genoteerd op het proces-verbaal.
2. Het schoolexamen wordt gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het schoolexamen niet toegankelijk mogen zijn.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een schoolexamen toegelaten.
4. De kandidaten kunnen tijdens het schoolexamen geen kennisnemen van elkaars antwoorden.

5. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het schoolexamen. De toegestane hulpmiddelen zijn opgenomen in het PTA.
6. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
7. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking - die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan.
8. Gedurende het schoolexamen is het de kandidaat niet toegestaan om zonder toestemming van de surveillant(en) het examenlokaal te verlaten.
9. Gedurende het schoolexamen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
10. Gedurende het schoolexamen is het niet toegestaan om de opgaven de examenzaal mee uit te nemen.
11. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte schoolexamenwerk correct en onder toezicht van de afnameleider ¹³ hebben opgeslagen.
12. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het schoolexamen mee worden genomen.
13. Na het inleveren van het schoolexamenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
14. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het schoolexamen in het proces-verbaal.
15. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
16. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
17. Het schoolexamenrooster wordt minimaal twee weken voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
18. Het lokalenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
19. Het rooster met de examenlokalen wordt gecommuniceerd via Itslearning.
20. Voor kandidaten, die recht hebben op tijdverlenging, geldt:
bij een toets van 50 minuten een extra tijd van 10 minuten;
bij een toets van 90 minuten een extra tijd van 15 minuten;
bij een toets van 120 minuten een extra tijd van 20 minuten.

ARTIKEL 52 AFNAME PRAKTISCHE SCHOOLEXAMENS

1. Voor de aanvang van elk schoolexamen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke leerling die afwezig is wordt genoteerd op het proces-verbaal.
2. Het schoolexamen wordt, indien noodzakelijk, gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het schoolexamen niet toegankelijk mogen zijn.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een schoolexamen toegelaten.
4. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of per kandidaat alle benodigde opgaven, digitale bestanden, materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen aanwezig zijn.
5. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of de werkplekken per kandidaat zo ingericht zijn dat elke kandidaat, mede gelet op de aard en inhoud van de opgaven, individueel kan werken.
6. Voor aanvang van iedere zitting van een praktijkexamen wordt gecontroleerd of de correctievoorschriften voor de examinatoren aanwezig zijn.
7. Voor aanvang van iedere zitting van een praktijkopdracht, waarbij kandidaten digitale opdrachten moeten uitvoeren, wordt gecontroleerd of één of meerdere printers beschikbaar zijn waarmee kandidaten een afdruk kunnen maken van opdrachten die door hen moeten worden ingeleverd.

¹³ De afnameleider begeleidt en monitort de afname in de afnamemonitor van facet.

8. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het schoolexamen. De toegestane hulpmiddelen zijn opgenomen in het PTA.
9. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
10. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking- die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan.
11. Gedurende het schoolexamen is het de kandidaat niet toegestaan om zonder toestemming van de surveillant(en) het examenlokaal te verlaten.
12. Gedurende het schoolexamen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
13. Gedurende het schoolexamen is het niet toegestaan om de opgaven de examenzaal mee uit te nemen.
14. Bij het maken van hetzelfde schoolexamen is er voor alle kandidaten een eenduidige startsituatie.
15. Op de overzichtslijst met kandidaten wordt aangetekend op welk moment de kandidaat zijn (deel)opdracht inlevert.
16. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte examenwerk correct en onder toezicht van de surveillant hebben ingeleverd.
17. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het schoolexamen mee worden genomen.
18. Na het inleveren van het schoolexamenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
19. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het schoolexamen in het proces-verbaal.
20. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
21. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
22. Het schoolexamenrooster wordt minimaal twee weken voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
23. Het lokalenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
24. Het rooster met de examenlokalen wordt gecommuniceerd via Itslearning en Zermelo .
25. Voor kandidaten, die recht hebben op tijdverlenging, geldt:
bij een toets van 50 minuten een extra tijd van 10 minuten;
bij een toets van 90 minuten een extra tijd van 15 minuten;
bij een toets van 120 minuten een extra tijd van 20 minuten.

ARTIKEL 53 TE LAAT KOMEN EN VERHINDERING BIJ HET SCHOOLEXAMEN

1. De kandidaat is verplicht alle toetsen van het schoolexamen (zie PTA) af te leggen.
2. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet kan deelnemen aan een onderdeel van het schoolexamen, moet dit vóór aanvang van het schoolexamen door een van de ouder(s) persoonlijk telefonisch worden gemeld via de gebruikelijke route van ziekmelden. Meerderjarige kandidaten dragen hiervoor zelf zorg. Hierbij dienen zowel ouders als kandidaat expliciet aan te geven dat deze een schoolexamenonderdeel gaat missen.
3. Indien een kandidaat zich aan een onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden afwezig is, dan is er sprake van een onregelmatigheid.
4. Een kandidaat die te laat komt voor een schriftelijke toets of digitale toets mag tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van het examen tot het examenlokaal worden toegelaten, tenzij de examensecretaris en/of rector anders beslist. De kandidaat is verplicht de toets binnen de vastgestelde tijdsduur af te leggen; hij levert zijn werk dus op het tijdstip in dat voor de andere kandidaten geldt. Indien een kandidaat meer dan 30 minuten te laat is, wordt hij niet meer toegelaten. Er is dan sprake van verhindering. Is de kandidaat zonder geldige reden meer dan 30 minuten te laat dan is er sprake van een onregelmatigheid.

5. De afdelingsleider informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.
6. Indien een kandidaat bij een mondelinge toets, een practicum of een luistertoets te laat komt, wordt deze niet meer toegelaten voor dit schoolexamenonderdeel en is er sprake van een onregelmatigheid.

ARTIKEL 54 INHAALMOGELIJKHEID BIJ ZIEKTE EN BIJZONDERE VAN ZIJN WIL ONAFHANKELIJKE OMSTANDIGHEDEN (ARTIKEL 2.60 WVO 2020)

1. De kandidaat die door ziekte of bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheden niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen heeft het recht op een inhaalmogelijkheid.
2. Na toetsweken vindt er een centraal inhaalmoment plaats.
3. In alle andere gevallen wordt het inhaalmoment gepland in overleg tussen de examinerator en de kandidaat.
4. Indien een groot aantal schoolexamenonderdelen ingehaald moet worden in het geval van langdurige afwezigheid, wordt een inhaalrooster opgesteld in overleg tussen examenkandidaat, de mentor en de afdelingsleider of leerlingcoördinator.

ARTIKEL 55 NIET TIJDIG INLEVEREN

1. Inleverdata voor de praktische opdrachten, handelingsopdrachten, het profielwerkstuk en het leesdossier zijn bindend. Op de met de examinerator afgesproken datum levert de leerling altijd in hetgeen hij af heeft. Het inleveren van het genoemde werk is verplicht.
2. Niet tijdig gemaakt of zonder geldige reden niet ingeleverd werk wordt beschouwd als onregelmatigheid.

ARTIKEL 56 ONWEL WORDEN TIJDENS EEN SCHOOLEXAMEN

1. In overleg met de kandidaat beoordeelt een lid van de examencommissie, de examensecretaris, de afdelingsleider of de rector of de door hen aangewezen persoon of de kandidaat in staat is het examen te hervatten.
2. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de examensecretaris en/of rector beslissen, dat het gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag tijdens een inhaalmoment het schoolexamen alsnog afleggen.
3. De afdelingsleider of examensecretaris informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de wijze waarop het schoolexamen zal worden afgerond.

ARTIKEL 57 FRAUDE TIJDENS EEN SCHOOLEXAMEN

1. Indien een surveillant bij een schoolexamen waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
2. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad.
3. De kandidaat wordt – als het enigszins mogelijk is- in staat gesteld het werk af te maken.
4. Op alle oorspronkelijke bladen wordt een melding van fraude aangetekend.
5. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal.
6. Indien een frauduleuze handeling is geconstateerd, dan wordt dit beschouwd als een onregelmatigheid.

ARTIKEL 58 BEOORDELING VAN HET SCHOOLEXAMEN (ARTIKEL 3.13 UB WVO 2020)

1. Het correctievoorschrift voor de schriftelijke toetsen wordt vastgesteld door de examineratoren van de betreffende vaksectie.

2. Voor de beoordeling van praktische opdrachten wordt een beoordelingsformulier samengesteld door de examinatoren van de betreffende vaksectie. De criteria worden vooraf aan de kandidaat bekendgemaakt.
3. Bij het profielwerkstuk worden zowel het proces van de totstandkoming, het product zelf alsmede de eventuele presentatie in de beoordeling betrokken. De criteria worden vooraf aan de kandidaten bekendgemaakt.
4. De totstandkoming van het cijfer voor het schoolexamen van de afzonderlijke vakken is vastgelegd in het vakinhoudelijke gedeelte van het PTA.
5. Voor elk onderdeel van het schoolexamen ontvangt de kandidaat een beoordeling.
6. Beoordelingen zullen worden uitgevoerd door de examinerator die het vak verzorgt waaraan de toets of de praktische opdracht is gekoppeld.
7. Bij vakoverstijgende praktische opdrachten vindt de beoordeling plaats door de betrokken examinatoren samen of door de betrokken examinerator en een tweede beoordelaar. Dit wordt vooraf aan de kandidaat bekendgemaakt.
8. Van iedere beoordeling van een mondeling examen, praktische opdracht of handelingsdeel, die bij het bepalen van het eindoordeel meetelt, stelt de examinerator de kandidaat binnen een periode van maximaal tien werkdagen op de hoogte.
9. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
10. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het eindcijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
11. In alle schoolsoorten wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken beoordeeld met 'goed', 'voldoende' of 'onvoldoende'.
12. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.

ARTIKEL 59 BEOORDELING PROFIELWERKSTUK MAVO (ARTIKEL 3.14 UB WVO 2020)

1. In afwijking van artikel 58 lid 10 wordt het profielwerkstuk op de mavo beoordeeld met «goed», «voldoende» of «onvoldoende».
2. De beoordeling van het profielwerkstuk op de mavo vindt plaats op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Het profielwerkstuk op de mavo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

ARTIKEL 60 INZAGE BEOORDELING EN NORMERING VAN GEMAAKTE SCHOOLEXAMENS

De kandidaat mag het gemaakte schoolexamenwerk inzien. Als dit niet tijdens les kan, dan wordt in overleg met de examinerator hiervoor een geschikt moment gevonden

ARTIKEL 61 HERKANSINGEN

1. Een kandidaat heeft het recht om deel te nemen aan herkansingen van schoolexamens.
2. Niet alle toetsen zijn te herkansen. In het PTA staat voor ieder vak opgenomen welke toetsen/praktische opdrachten voor een herkansing in aanmerking kunnen komen.
3. Kandidaten van het vmbo krijgen in het voorexamenjaar de mogelijkheid om maximaal één schoolexamen van een praktijkvak per periode te herkansen (in totaal dus drie herkansingen). In het laatste examenjaar krijgen zij per periode de mogelijkheid om een schoolexamen van één theorievak en één praktijkvak te herkansen (in totaal dus vier herkansingen). Kandidaten van mavo, havo en vwo krijgen in het laatste examenjaar de mogelijkheid om één herkansbaar schoolexamen van het voorlaatste examenjaar te herkansen. Tevens krijgen zij de mogelijkheid om in het examenjaar per periode één schoolexamen te herkansen. Aanvullend

krijgen leerlingen van het vwo de mogelijkheid om in vwo-5 een herkansbaar schoolexamen uit vwo-4 te herkansen.

4. Voor kandidaten van het vmbo en mavo is het niet mogelijk om voor maatschappijleer één onderdeel van het PTA te herkansen. Het herexamen omvat een selectie van alle onderdelen uit het maatschappijleerprogramma. Een kandidaat die een eindcijfer heeft behaald dat lager is dan 6 moet een herexamen aangeboden krijgen. Dit herexamen gaat niet ten koste van een van de herkansingsmogelijkheden, zoals bedoeld in lid 3 van dit artikel.
5. De dagen waarop de herkansingen plaatsvinden, zijn opgenomen in het jaarrooster.
6. Voor kandidaten die door omstandigheden een examen gespreid afronden geldt dat er voor hen een individueel PTA opgesteld wordt door de afdelingsleider. Dit wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de examencommissie. Het aangepaste PTA wordt ondertekend door afdelingsleider en kandidaat, indien minderjarig ook door ouder(s), en opgenomen in het dossier van de kandidaat.
7. Een kandidaat kan zich via Itslearning inschrijven voor een herkansing. Hij geeft aan welk specifiek onderdeel van welk vak hij wil herkansen. Hij doet dit vóór de op Itslearning aangegeven inleverdatum.
8. Indien een kandidaat het formulier niet tijdig inlevert, vervalt daarmee zijn recht op herkansen.
9. Indien een kandidaat voor enig onderdeel van het schoolexamen geoorloofd niet aan een herkansing kan deelnemen, krijgt de leerling de mogelijkheid om het vak op een ander tijdstip te herkansen.

ARTIKEL 62 INHOUD VAN DE HERKANSING

1. Toetsen moeten in hun geheel worden herkanst. Herkansingstoetsen hebben in beginsel dezelfde vorm, duur en zwaarte als de oorspronkelijke toetsen.
2. Praktische (deel)opdrachten kunnen alleen worden herkanst door het aanvullen of opnieuw uitvoeren van de oorspronkelijke opdracht.
3. Een handelingsdeel is altijd herkansbaar. Een handelingsdeel dient minstens voldoende te worden afgesloten. Herkansingen van handelingsdelen gaan niet ten koste van de herkansingen die een cijfer als beoordeling hebben. Een week voor de rapportbespreking van betreffende periode moet het handelingsdeel zijn afgerond.

ARTIKEL 63 BEOORDELING VAN SCHOOLEXAMEN IN GEVAL VAN HERKANSING

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of een herkansing, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

ARTIKEL 64 HEREXAMEN SCHOOLEXAMEN VMBO ZONDER CENTRAAL EXAMEN (ARTIKEL 3.16 UB WO 2020)

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo of mavo aflegt kan het schoolexamen maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
2. Indien een leerling ongeoorloofd afwezig is bij het herexamen, vervalt de mogelijkheid tot herkansen van deze toets.
3. De rector van een school voor vmbo kan bepalen dat een examenkandidaat voor een of meer andere vakken dan maatschappijleer het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.
4. Het herexamen omvat door de rector aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
5. De rector stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald.

6. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of het herexamen, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

ARTIKEL 65 VERSTREKKING BEOORDELING SCHOOLEXAMEN (ARTIKEL 2.55A WVO 2020, 3.15 UB WVO 2020)

1. Bij afsluiting van een periode verstrekt de directeur een overzicht van alle tot dan toe behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
2. Voor de aanvang van het centraal examen verstrekken de examensecretaris en de directeur het volgende:
 - a. Het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
 - b. De beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
 - c. De beoordeling van het profielwerkstuk op de mavo; en
 - d. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
3. De directeur en de examensecretaris tekenen voor de verstrekking van de in het tweede lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
4. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het tweede lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
5. In het vmbo wordt vaak gebruik gemaakt van de flexibele digitale examens waardoor het kan voorkomen dat het niet mogelijk is om alle schoolexamenresultaten van alle vakken tegelijk te verstrekken. Het is dan ook niet verplicht alle schoolexamenresultaten tegelijk te communiceren aan de kandidaat, dit kan ook apart.

ARTIKEL 66 GEMIDDELD EINDCIJFER SCHOOLEXAMENS

1. Het eindcijfer voor het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen voor de schoolexamens die aan de kandidaat zijn gegeven. De totstandkoming van het cijfer, het gewogen gemiddelde, voor het schoolexamen van de afzonderlijke vakken is vastgelegd in het vakinhoudelijke gedeelte van het PTA.
2. Bij de bepaling van het gewogen gemiddelde wordt rekenkundig afgerond op 1 decimaal. Het getal wordt op 1 decimaal naar beneden afgerond als de eerste twee getallen achter de komma .44 of lager zijn. Het getal wordt op 1 decimaal naar boven afgerond als de eerste twee getallen achter de komma .45 of hoger zijn.
3. Als in enig vak in het schoolexamen een opdracht wordt aangemerkt als handelingsdeel, dient dit als “voldoende” of “goed” te worden afgesloten.
4. In het keuzedeel van de beroepsgerichte vakken moet elk vak afzonderlijk afgesloten worden met minimaal een 3,5. De leerling is bij een lager cijfer dan 3,5 gezakt voor zijn examen.
5. Het keuzedeel wordt afgesloten als schoolexamen, maar telt mee als combinatiecijfer van de beroepsgerichte vakken binnen het vmbo.
6. Het combinatiecijfer is, voor zover voor deze vakken een eindcijfer is bepaald, bij zowel het havo als het vwo het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers voor culturele en kunstzinnige vorming, maatschappijleer, levensbeschouwelijk vormingsonderwijs en het profielwerkstuk.
7. Het profielwerkstuk moet bij de mavo worden afgesloten met de beoordeling “voldoende” of “goed”.
8. Het profielwerkstuk wordt bij havo/ vwo met een cijfer beoordeeld.

ARTIKEL 67 OVERGANG EN BEHAALDE RESULTATEN BIJ VERSTROMEN, INSTROMEN, DOUBLEREN EN WORDEN AFGEWEZEN IN EXAMENJAREN

1. Alle behaalde cijfers in het voorexamenjaar worden bij de overgang naar het examenjaar in de beoordeling meegenomen om te bepalen of kandidaten succesvol het eindexamenjaar kunnen aanvangen.
2. Slechts de cijfers/beoordelingen die per vak genoemd zijn in het PTA tellen mee voor het schoolexamen.

3. **Doubleren:** Bij doubleren vervallen alle behaalde resultaten. Dit geldt niet als in PTA anders wordt aangegeven of wanneer het vakken betreft die in dat jaar met alleen het schoolexamen volledig worden afgerond. Deze vakken dienen dan minstens met afgerond een 6 afgesloten te zijn en worden automatisch voorzien van een vrijstelling. Lichamelijke opvoeding is hiervan uitgesloten.
De kandidaat kan hiertegen bezwaar maken. Bij doubleren in het examenjaar dient dit bezwaar ingediend te zijn voor de start van het nieuwe schooljaar bij de examencommissie. Bij doubleren in het voorexamenjaar dient dit bezwaar ingediend te zijn voor 1 oktober van het nieuwe schooljaar bij de examencommissie.
4. **Verstromen:** Aan de hand van het geldend PTA wordt bepaald welke schoolexamenonderdelen ingehaald moeten worden. Per kandidaat wordt een individueel PTA opgesteld. Is het een eindexamenkandidaat dan ontvangt de kandidaat dit overzicht met planning vóór 1 oktober of zes weken na de start op het Cambreur College van de betrokken afdelingsleider. Is het een kandidaat uit een voorexamenjaar dan ontvangt de kandidaat dit zo spoedig mogelijk van de betrokken afdelingsleider.
5. **Instroom van nieuwe kandidaten:** Vanuit hun vakkenkeuze voor het diploma wordt aan de hand van het geldende PTA bepaald voor welke vakken zij nog leerstof moeten inhalen voor hun examendossier. Per kandidaat wordt een individueel PTA opgesteld. De betreffende kandidaat en zijn ouder(s)¹⁴ ontvangen dit overzicht met planning voor 1 oktober of zes weken na de start op het Cambreur College van de betrokken afdelingsleider.
6. **Verandering van vakkenpakket of schoolsoort tijdens het schooljaar:** Kandidaten die een verandering van schoolsoort of vakkenpakket willen aanvragen, kunnen dit doen vóór 1 oktober. Een dergelijke wijziging is niet gegarandeerd en is afhankelijk van de beschikbaarheid en organiseerbaarheid. Een verzoek hiertoe dient te worden ingediend bij de decaan. Indien akkoord, zorgen de examinatoren van de respectievelijke vakken ervoor dat alle schoolexamenonderdelen die tot dan toe (klassikaal) zijn afgenomen, worden voltooid. De examencommissie borgt dit proces.

ARTIKEL 68 SCHOOLEXAMEN REKENEN (ARTIKEL 10.3 UB WVO 2020)

1. Het eindexamen lwt, mavo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

ARTIKEL 69 BEWAREN SCHOOLEXAMENWERK

Het door kandidaten gemaakt werk van een schriftelijk schoolexamenonderdeel en beoordelingsformulieren van mondeling schoolexamenonderdeel, een praktische opdracht of een handelingsdeel worden gearcheveerd tot ten minste 6 maanden, na vaststelling van de uitslag van het gehele examen, door de rector ter inzage van belanghebbenden. Een kopie wordt niet verstrekt. Vernietiging van het werk gebeurt conform de Archivering; selectielijst vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. De archivering kan zowel fysiek als digitaal geschieden.

¹⁴ De school mag bij meerderjarigheid van de kandidaat/leerling de informatie alleen eveneens aan de ouder(s) verstrekken, indien de kandidaat/leerling hiervoor expliciet via Magister toestemming heeft gegeven.

HOOFDSTUK 5 HET CENTRAAL EXAMEN

ARTIKEL 70 CENTRAAL EXAMEN (ARTIKEL 2.56 WVO 2020)

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat de gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het College voor Toetsen en Examens kan bepalen dat voor een centraal examen wordt afgeweken van de afnameperiodes.
4. De rector kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
5. Het centraal examen in het derde tijdvak wordt afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
6. Op het examenwerk van het centraal examen vindt een tweede correctie plaats door een gecommiteerde. Bij ministeriële regeling kunnen examens of examenonderdelen worden aangewezen waarbij geen tweede correctie plaatsvindt.
7. De rector stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast.

ARTIKEL 71 AFWIJKEND TIJDSTIP CENTRAAL EXAMEN (ARTIKEL 3.17 UB WVO 2020)

1. Het College voor Toetsen en Examens kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het College voor Toetsen en Examens kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen de rector zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

ARTIKEL 72 DE OPGAVEN VOOR HET CENTRAAL EXAMEN (ARTIKEL 3.19 UB WVO 2020)

1. Onze Minister draagt er zorg voor dat de opgaven voor het centraal examen tijdig beschikbaar worden gesteld aan de rector van de school.
2. De rector draagt er zorg voor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarvoor deze opgaven dienen.
3. Het College voor Toetsen en Examens kan opgaven aanwijzen waarop het tweede lid niet van toepassing is.

ARTIKEL 73 AFNAME CENTRAAL EXAMEN (ARTIKEL 3.20 WVO 2020)

1. De rector draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor Toetsen en Examens.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector of een afgevaardigde samen met het gemaakte examenwerk.
4. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een centraal eindexamen toegelaten.
5. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van de extra tijd van dat centraal eindexamen. Dit betekent dat de opgaven na de tijdsverlening het examenlokaal mogen verlaten. Dit geldt ook voor kladpapier.

6. Het College voor Toetsen en Examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

ARTIKEL 74 AFNAME CENTRALE SCHRIFTELIJKE EXAMENS

1. Voor de aanvang van elk examen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke kandidaat die afwezig is wordt door de surveillant genoteerd op het proces-verbaal.
2. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na de aanvang tot een examen toegelaten.
3. Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, toont degene die het examen zal openen de kandidaten de gesloten pakketten en wordt aan de hand van de vermelde gegevens omtrent vak, datum en uur gecontroleerd of dit de juiste pakketten zijn. Deze gegevens en eventueel andere op het pakket vermelde gegevens worden daarna hardop aan de kandidaten voorgelezen ter controle.
4. De examensecretaris of de daartoe aangewezen surveillant opent vervolgens de pakketten met opgaven en eventuele uitwerkbijlagen in aanwezigheid van de kandidaten.
5. Na het openen van de pakketten is het verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de kandidaten te verstrekken, met uitzondering van mededelingen die door het College voor Toetsen en Examens aan school zijn verstrekt.
6. Onmiddellijk na het openen van de pakketten worden de opgaven en eventuele uitwerkbijlagen uitgedeeld en heerst er absolute stilte.
7. Het werk wordt gemaakt op door de school gewaarmerkt papier. Het door de school gewaarmerkt kladpapier wordt door de school verstrekt.
8. De kandidaat plaatst zijn naam en examennummer op alle pagina's van het werk.
9. Eindexamens worden gemaakt met blauwe of zwarte pen. Tekeningen of grafieken worden met potlood gemaakt. Het gebruik van correctielak, -pen of -lint of uitgumbare pen is niet toegestaan.
10. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het eindexamen.
11. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
12. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan.
13. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van de surveillant de examenzaal te verlaten.
14. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
15. Gedurende het examen is het niet toegestaan om de opgaven de examenzaal mee uit te nemen.
16. Kandidaten leveren het gemaakte examenwerk in door het werk gesorteerd met de opgaven bovenop op de hoek van de bank neer te leggen en te wachten tot het werk is ingenomen door de toezichthouder in de examenzaal.
17. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het examen mee worden genomen.
18. Indien een kandidaat een computer/device gebruikt als schrijfinstrument wordt de volgende procedure gevolgd: de kandidaat geeft aan het werk in te willen leveren. Daarna neemt de surveillant dit werk in ontvangst en maakt een uitdraai van het gemaakte werk. Vervolgens controleert de kandidaat het geprinte werk en tekent voor akkoord.
19. De surveillant die uitwerkingen van een examen inneemt controleert of het aantal ingeleverde blaadjes klopt met het aangegeven aantal.
20. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
21. De surveillant noteert op het proces-verbaal de tijd waarop de kandidaat het examenwerk heeft ingeleverd en levert dit in bij de rector of een afgevaardigde samen met het gemaakte examenwerk.

22. De surveillant die vaststelt dat een kandidaat die voortijdig de examenzaal verlaat het werk niet volledig heeft gemaakt, onthoudt zich van commentaar.
23. Alle surveillanten ondertekenen de processen-verbaal.
24. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen in het proces-verbaal.
25. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
26. Gedurende het eerste uur van de zitting en het laatste kwartier van de zitting mogen kandidaten de examenzaal niet verlaten.
27. De surveillant geeft een kwartier voor het eind aan hoeveel tijd er nog rest en geeft het eindtijdstip van de reguliere eindexamenzitting aan. Deze vermeldt daarbij dat de kandidaten die recht hebben op verlengde examentijd mogen doorwerken. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte examenwerk persoonlijk hebben ingeleverd bij de surveillant en het signaal tot verlaten van de examenzaal is gegeven.
28. Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten tot het sein wordt gegeven de examenzaal te verlaten.
29. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
30. Na het verlaten van de examenzaal mag het de kandidaat onder geen beding nog worden toegestaan aan het betreffende examen te werken.
31. Indien een kandidaat onverhoopt het examenwerk met potlood en/of correctielak heeft gemaakt, wordt het gemaakte werk onmiddellijk na afloop van de zitting gekopieerd. Het origineel wordt bewaard in de kluis. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.
32. Voor kandidaten die recht hebben op tijdverlenging geldt altijd een extra tijd van 30 minuten.

ARTIKEL 75 AFNAME FLEXIBELE DIGITALE EXAMENS

1. De rector zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de zitting waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na de aanvang tot een examen toegelaten.
3. Voor de aanvang van elk examen controleert de afnameleider of elke kandidaat aanwezig is. Elke kandidaat die afwezig is wordt genoteerd op het proces-verbaal.
4. De rector van de school draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het Centraal examen wordt uitgeoefend.
5. De examensecretaris, systeembeheerder, surveillanten en examinatoren tekenen voor geheimhouding van de examenopgaven.
6. De afnameleider zorgt ervoor dat de ingeplande examens pas vlak voor de afname vrijgegeven worden.
7. Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, toont de afnameleider de toegangscode van Facet.
8. Na het starten van de examens is het verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de kandidaten te verstrekken, met uitzondering van mededelingen die door het College voor Toetsen en Examens aan school zijn verstrekt.
9. Onmiddellijk na het invoeren van de inlogcode heerst er absolute stilte.
10. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het eindexamen.
11. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
12. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking – die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan.
13. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van de surveillant de examenzaal te verlaten.
14. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
15. Het werk wordt gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het centraal examen niet toegankelijk mogen zijn.
16. De kandidaten kunnen tijdens het examen geen kennis nemen van elkaars antwoorden.

17. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat na afloop van de afname niet mee worden genomen.
18. Er mogen geen examenopgaven worden gefotografeerd/gefilmd of geregistreerd (schermafdruk).
19. Alle surveillanten ondertekenen de processen-verbaal.
20. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen in het proces-verbaal.
21. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
22. Kandidaten mogen na 50% van de examentijd vertrekken.
23. De afnameleider geeft een kwartier voor het eind aan hoeveel tijd er nog rest en geeft het eindtijdstip van de reguliere eindexamenzitting aan. Deze vermeldt daarbij dat de kandidaten die recht hebben op verlengde examentijd mogen doorwerken. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte examenwerk correct en onder toezicht van de afnameleider hebben opgeslagen.
24. Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten tot het sein wordt gegeven de examenzaal te verlaten.
25. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
26. De afnameleider controleert aan het einde van de zitting dat alle examens zijn opgeslagen.
27. Na het verlaten van de examenzaal mag het de kandidaat onder geen beding nog worden toegestaan aan het betreffende examen te werken.
28. Voor kandidaten die recht hebben op tijdverlenging geldt altijd een verlenging van 30 minuten.

ARTIKEL 76 AFNAME C(S)PE

1. De rector zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de zitting waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. Voor de aanvang van elk examen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke kandidaat die afwezig is wordt door de surveillant genoteerd op het proces-verbaal.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na de aanvang tot een examen toegelaten.
4. De rector van de school draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het C(S)PE wordt uitgeoefend.
5. De examensecretaris, systeembeheerder, surveillanten en examinatoren tekenen voor geheimhouding van de examenopgaven.
6. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of per kandidaat alle benodigde opgaven, digitale bestanden, materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen aanwezig zijn.
7. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of de werkplekken per kandidaat zo ingericht zijn dat elke kandidaat, mede gelet op de aard en inhoud van de opgaven, individueel kan werken.
8. Voor aanvang van iedere zitting van een praktijkexamen wordt gecontroleerd of de correctievoorschriften voor de examinatoren aanwezig zijn.
9. Voor aanvang van iedere zitting van een praktijkopdracht, waarbij kandidaten digitale opdrachten moeten uitvoeren, wordt gecontroleerd of één of meerdere printers beschikbaar zijn waarmee kandidaten een afdruk kunnen maken van opdrachten die door hen moeten worden ingeleverd.
10. Alleen de toegestane hulpmiddelen worden gebruikt bij het centraal eindexamen.
11. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
12. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking – die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan, uitgezonderd het CPE mavo beeldende vorming waarbij benodigheden het lokaal mogen worden binnengebracht.

13. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van de surveillant de examenzaal te verlaten.
14. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
15. Bij het maken van hetzelfde examen is er voor alle kandidaten een eenduidige startsituatie.
16. Op de overzichtslijst met kandidaten wordt aangetekend op welk moment de kandidaat zijn (deel)opdracht inlevert.
17. Op de overzichtslijst met kandidaten wordt aangetekend wanneer de richttijd van een onderdeel van het C(S)PE wordt overschreden en wat de reden van de overschrijding is.
18. Er mag geen hulp aan kandidaten worden geboden, tenzij anders vermeld in het vakspecifieke deel van deze instructie of in het correctievoorschrift.
19. Het werk wordt, indien noodzakelijk, gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het centraal examen niet toegankelijk mogen zijn.
20. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat na afloop van de afname niet mee worden genomen.
21. De gemaakte examenproducten mogen niet openbaar gemaakt worden voordat de landelijke examenperiode is afgelopen (eind tweede tijdvak).
22. Eventuele foto- of filmopnamen van de afname en/of gemaakte producten worden gemaakt door een aangewezen examenfunctionaris en deze worden pas toegankelijk gemaakt na afloop van de landelijke examenperiode.
23. De kandidaat mag geen opname maken tenzij een opname een onderdeel is van de praktische opdracht.
24. Alle surveillanten ondertekenen de processen-verbaal.
25. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen in het proces-verbaal.
26. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
27. Kandidaten mogen na 50% van de examentijd vertrekken.
28. De surveillant geeft een kwartier voor het eind aan hoeveel tijd er nog rest. Deze vermeldt daarbij dat de kandidaten die recht hebben op verlengde examentijd mogen doorwerken. Kandidaten mogen pas vertrekken nadat zij het gemaakte examenwerk persoonlijk hebben 'ingeleverd' en het signaal tot vertrek is gegeven.
29. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
30. De surveillant controleert aan het einde van het examen of alle werkstukken zijn ingeleverd.
31. Na het verlaten van de examenzaal mag het de kandidaat onder geen beding nog worden toegestaan aan het betreffende examen te werken.
32. Voor kandidaten, die recht hebben op tijdverlenging, geldt een extra tijd van 15 minuten per onderdeel van het C(S)PE en 30 minuten op de totale tijd van het CPE mavo beeldende vorming.

ARTIKEL 77 CENTRAAL EXAMEN BIJ VERHINDERING IN EERSTE OF TWEEDE TIJDVAK (ARTIKEL 3.29 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling aan de rector of diens gemandateerde, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee examens per dag.

2. Indien de rector zelf de afnametijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de rector een examenkandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het college daarvoor heeft ingesteld, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.
3. Indien een kandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of diens gemandateerde, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens zijn eindexamen te voltooien.
4. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de rector aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet, het recht op extra faciliteiten.
5. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de rector.

ARTIKEL 78 TE LAAT KOMEN BIJ EEN CENTRAAL EXAMEN

1. Een kandidaat die te laat komt mag uiterlijk tot 30 minuten na aanvang van de zitting worden toegelaten tot de examenzaal. Hij levert zijn werk in aan het einde van de officiële zitting, de zittingsduur wordt niet verlengd.
2. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling te laat was en de eventuele gevolgen hiervan.
3. Kandidaten die meer dan 30 minuten te laat komen worden niet meer toegelaten tot de zitting.
4. Bij een geldige reden, te beoordelen door de examensecretaris en/of rector kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Voor het C(S)PE en/of digitaal examen geldt dat de afdelingsleider een nieuw afnamemoment bepaalt en communiceert met de kandidaat.
5. De rector informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.

ARTIKEL 79 ONWEL WORDEN TIJDENS EEN CENTRAAL EXAMEN

1. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, wordt door een van de surveillanten begeleid bij het verlaten van de examenzaal. In overleg met de kandidaat beoordeelt de rector, de afdelingsleider, de examensecretaris of een lid van de examencommissie of de door hen aangewezen persoon of de kandidaat in staat is het examen te hervatten.
2. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de examensecretaris en/of rector, zo mogelijk op grond van een medische verklaring, aan de inspectie verzoeken te beslissen, dat het gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspectie het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de zitting voor het desbetreffende vak deelnemen. In het geval van een digitaal examen kan na contact met de inspectie een nieuwe toets worden ingepland.
3. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling ziek is geworden bij het centraal eindexamen.
4. De rector of diens gemandateerde informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

ARTIKEL 80 BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN CENTRAAL EXAMEN

1. Kandidaten zijn verplicht vóór aanvang van een examenzitting eigen ziekteverschijnselen dan wel zeer bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld ernstige ziekte of overlijden in de familie) te melden bij de rector of diens gemandateerde. In overleg met de examencommissie wordt vastgesteld of de kandidaat in staat is aan de zitting deel te nemen of wordt verwezen naar het tweede tijdvak. Voor het C(S)PE en/of digitaal examen geldt dat de afdelingsleider een nieuw

- afnamemoment bepaalt en communiceert met de kandidaat. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling verhinderd is bij het centraal eindexamen.
2. Indien een kandidaat door enigerlei omstandigheid niet bij een zitting in de examenzaal aanwezig kan zijn, maar wel in staat is aan het examen deel te nemen, wordt uitsluitend via de Inspectie het examen beschikbaar gesteld.
 3. Indien de kandidaat zonder geldige reden niet aanwezig is bij het centraal eindexamen besluit de rector welke maatregel genoemd in artikel 3.58 lid 1-3 UB WVO 2020 genomen wordt. De rector informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de genomen maatregelen en de consequenties hiervan voor de verdere afronding van het examen.
 4. Indien de kandidaat het gemaakte examenwerk niet volgens de regels inlevert, beslist de rector over het al dan niet ongeldig verklaren van het gemaakte examenwerk. Dit na overleg met de inspectie van het onderwijs.

ARTIKEL 81 FRAUDE TIJDENS EEN CENTRAAL EXAMEN

1. Indien een surveillant bij een centraal examen waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
2. De kandidaat wordt – als het enigszins mogelijk is- in staat gesteld het werk af te maken.
3. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad.
4. Op alle oorspronkelijke bladen wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen worden alle bladen vervolgens ingenomen.
5. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal.
6. Uiterlijk direct na afloop van het examen wordt de rector van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De rector stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
7. Nadat het onderzoek is afgesloten neemt de rector een beslissing betreffende de daadwerkelijke fraude en de eventueel te nemen maatregelen.
8. De kandidaat en diens ouder(s)¹⁵ worden schriftelijk van de beslissing van de rector in kennis gesteld. De kandidaat wordt gewezen op de beroepsmogelijkheid.
9. De rector stelt tevens de inspectie op de hoogte van zijn beslissing.
10. Indien de kandidaat het gemaakte examenwerk niet volgens de regels inlevert, beslist de rector over het al dan niet opleggen van een maatregel conform artikel 12 van dit examenreglement. Dit na overleg met de inspectie van het onderwijs.
11. Kandidaten moeten zich beschikbaar houden tot en met de herkansingen.

ARTIKEL 82 BEOORDELING CENTRAAL EXAMEN DOOR EXAMINATOR EN GECOMMITTEERDE (ARTIKEL 3.21 EN 3.24 UB WVO 2020)

1. De rector doet aan de examinerator in een vak toekomen:
 - a het gemaakte werk van het centraal examen;
 - b een exemplaar van de opgaven;
 - c de beoordelingsnormen; en
 - d het proces-verbaal van het examen.
2. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen toe.
3. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score.
4. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de rector.
5. Indien een kandidaat onverhoopt het examenwerk met potlood heeft gemaakt, wordt het gemaakte werk onmiddellijk na afloop van de zitting gekopieerd. Het origineel wordt bewaard in de kluis. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.

¹⁵ De school mag bij meerderjarigheid van de kandidaat/leerling de informatie alleen eveneens aan de ouder(s) verstrekken, indien de kandidaat/leerling hiervoor expliciet via Magister toestemming heeft gegeven.

6. De examiner vult zijn score in WOLF in.
7. Gemaakt werk wordt uiterlijk op de door de examensecretaris aangegeven datum ingeleverd om verzonden te worden.
8. De rector doet aan rector van de gecommiteerde toekomen:
 - a het gemaakte werk van het centraal examen;
 - b een exemplaar van de opgaven;
 - c de beoordelingsnormen; en
 - d het proces-verbaal van het examen.
9. De rector van de gecommiteerde doet de documenten toekomen aan de gecommiteerde.
10. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring over de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door de rector van de school waar de gecommiteerde werkzaam is. De gecommiteerde vult de score in WOLF in.

ARTIKEL 83 BEOORDELING CENTRAAL DIGITAAL EXAMEN C(S)PE

1. Bij het maken van het digitale examen is een surveillant en een afnameleider aanwezig.
2. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
3. De examiner beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen toe.
4. Gemaakt werk wordt uiterlijk op de door de examensecretaris aangegeven datum ingeleverd en gereed gemeld.
5. De gecommiteerde, tweede corrector, beoordeelt het werk, overlegt met de examiner, eerste corrector en vult de verklaring betreffende het correctiewerk in.

ARTIKEL 84 BEOORDELING CENTRAAL EXAMEN C(S)PE DOOR EXAMINATOR EN DOOR TWEEDE EXAMINATOR (ARTIKEL 3.26, 3.27 UB WVO 2020)

1. De rector draagt er zorg voor dat bij het maken van het C(S)PE van een eindexamen vmbo een examiner in het vak of programma aanwezig is.
2. De examiner beoordeelt de prestaties van de examenkandidaat tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de examenkandidaat schriftelijk vast, volgens daar door het College voor Toetsen en Examens gegeven richtlijnen.
3. De examiner beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen toe.
4. De examiner drukt zijn beoordeling uit in de score.
5. De examiner vult zijn score in WOLF in.
6. De examiner doet de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk toekomen aan de rector.
7. Voor het C(S)PE van het eindexamen vmbo vindt de beoordeling ook plaats door een tweede examiner. De tweede examiner kan een deskundige of een examiner van de school zijn.
8. De tweede examiner beoordeelt het resultaat van de opgaven en de verrichtingen van de examenkandidaat zoals blijkend uit de schriftelijke vastlegging.
9. De rector overhandigt aan de tweede examiner:
 - a een exemplaar van de opgaven;
 - b de beoordelingsnormen;
 - c het proces-verbaal van het examen; en
 - d de regels voor het bepalen van de score.

ARTIKEL 85 VASTSTELLING SCORE EN CIJFER CENTRAAL EXAMEN (ARTIKEL 3.25 UB WVO 2020)

1. De examiner en de gecommiteerden stellen in onderling overleg de score van het centraal examen vast.

2. Indien de examiner en de gecommiteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan de rector van de gecommiteerde. De rector van de gecommiteerde kan hierover in overleg treden met de rector van de examiner.
3. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
4. De rector stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling in het derde lid, en met inachtneming van de regels zoals bedoeld in artikel 2, lid 2 onder e van de Wet College voor Toetsen en Examens.

ARTIKEL 86 VASTSTELLING UITSLAG EINDEXAMEN (ARTIKEL 2.57 WVO 2020)

1. De directeur stelt de eindcijfers van het eindexamen vast.
2. De directeur, de afdelingsleider en de examensecretaris stellen de uitslag van het eindexamen vast. De uitslag luidt «geslaagd» of «afgewezen».
3. De directeur stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
4. De examenkandidaat toont in voorkomend geval ten genoegen van de directeur aan dat hij recht heeft op een vrijstelling.
5. Indien dat nodig is om de examenkandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de examensecretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

ARTIKEL 87 EINDCIJFER VAKKEN EINDEXAMEN (ARTIKEL 3.32 UB WVO 2020)

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

ARTIKEL 88 UITSLAG EINDEXAMEN VWO EN HAVO (ARTIKEL 3.34 UB WVO 2020)

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd is geslaagd indien:
 - a. Het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is; en
 - b. Hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en, voor zover van toepassing, wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor het andere vak of andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - c. Hij onverminderd onderdeel b:
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;

- voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
- d. Hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. Hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van een vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. De rector heeft hieraan levensbeschouwelijke vormingsonderwijs toegevoegd.
 3. Indien de rector toepassing geeft aan het tweede lid, tweede volzin, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen zijn toegevoegd voor de bepaling van het eindcijfer, bedoeld in dat lid.

ARTIKEL 89 UITSLAG EINDEXAMEN VMBO/MAVO (ARTIKEL 3.35 UB WVO 2020)

1. De examenkandidaat die het eindexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. Het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is en
 - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
 - c. hij
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; of
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald; of
 - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; en
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding én kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald en;
 - f. als het gaat om een eindexamen mavo: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen mavo het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen mavo bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken samen ten minste een volledig beroepsgericht vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen mavo het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het

profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.

5. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.
7. In afwijking van het eerste lid is de examenkandidaat die het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leer-werktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de wet geslaagd indien:
 - a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
 - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, samen het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg vormen, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 90 AFLEGGEN EINDEXAMEN IN VAK OP NIVEAU INSCHRIJVING NA EINDEXAMEN IN OVEREENKOMSTIG VAK OP HOGER NIVEAU (ARTIKEL 3.37 UB WVO 2020)

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van het eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de rector de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

ARTIKEL 91 BEKENDMAKING CIJFER BIJ EINDEXAMEN IN EERDER LEERJAAR (ARTIKEL 3.36 UB WVO 2020)

1. Indien een leerling in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de rector het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing.
2. Indien een leerling niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

ARTIKEL 92 BEKENDMAKING

1. Zodra de uitslag is vastgesteld zorgt de rector/algemeen directeur er voor dat de kandidaat op de hoogte wordt gesteld.
2. De kandidaten die niet geslaagd zijn, worden op de dag van de examenuitslag gebeld door hun mentor en geïnformeerd over het behaalde resultaat.
3. De kandidaten krijgen uiterlijk de dag na de uitslag een overzicht met de behaalde resultaten uitgereikt.
4. De kandidaten geven op een formulier aan of, en zo ja voor welk vak, zij gebruik willen maken van de herkansingsmogelijkheid. Dit formulier dient tijdig en ondertekend door de kandidaat

- en ouder(s)/verzorger(s) te worden ingeleverd bij de afdelingsleider. Kandidaten die ouder zijn dan 18 dragen hier zelf zorg voor.
5. De voorlopig gezakte kandidaten worden telefonisch door de schoolleiding of de door hen aangewezen persoon geïnformeerd en uitgenodigd voor een gesprek op school.

ARTIKEL 93 INZAGE BEOORDELING EN NORMERING VAN GEMAAKT EXAMENWERK

1. Bij de examensecretaris kan schriftelijk het verzoek worden ingediend om gemaakt centraal schriftelijk examenwerk in te zien. Voor het inzien van het examenwerk wordt een afspraak gemaakt waarbij minstens één medewerker van school aanwezig zal zijn. De kandidaat mag zich hierbij laten vergezellen door zijn wettelijk vertegenwoordiger. De kandidaat krijgt desgewenst inzage in de vragen, het correctievoorschrift/antwoordmodel, zijn eigen werk en de scores die per vraag zijn toegekend. De inzage is eenmalig en vindt plaats na de vaststelling van de uitslag. De kandidaat mag tijdens de inzage aantekeningen maken.
2. Bij de examensecretaris kan schriftelijk het verzoek worden ingediend om gemaakt flexibel digitaal examenwerk in te zien. Voor het inzien van het examenwerk wordt een afspraak gemaakt waarbij minstens één medewerker van school aanwezig zal zijn. De kandidaat mag zich hierbij laten vergezellen door zijn wettelijk vertegenwoordiger. Bij de digitale flexibele examens zijn de opgaven na de afname niet openbaar en moet inzage plaatsvinden in een besloten zitting. De kandidaat krijgt desgewenst inzage in de vragen, het correctievoorschrift/antwoordmodel, zijn eigen werk en de scores die per vraag zijn toegekend.
De medewerker(s) van de school is gehouden aan de richtlijnen omtrent de geheimhouding. De kandidaat zelf mag tijdens de inzage geen aantekeningen maken. De medewerker van school mag het nummer van een vraag en het antwoord van de kandidaat op die vraag noteren.

ARTIKEL 94 GESCHIL NA INZAGE

- I Als de eindexamenkandidaat aannemelijk kan maken dat er een aanwijsbare fout bij de correctie van het centraal schriftelijk examen en het flexibel digitaal examen is gemaakt, wordt er op de volgende manier gehandeld:
 - De eindexamenkandidaat zet zijn/haar argumenten over de vernomen fout(en) op papier. Dit papier wordt aangeboden aan de rector en examensecretaris van de school.
 - Op verzoek van de rector of examensecretaris kijkt de eerste corrector/examinator op basis van de argumenten van de kandidaat naar het examenwerk en bepaalt of er een aanpassing van de score aan de orde is.
 - De eerste corrector neemt contact op met de tweede corrector (gecommitteerde), geeft aan welke argumenten de kandidaat heeft en waarom de eerste corrector wel of geen reden vindt voor de aanpassing van de score. Op basis van een zorgvuldige voorbereiding voeren de correctoren hierover een gemotiveerd overleg. De uitkomst van dit overleg wordt schriftelijk vastgelegd en wordt gedeeld met de directeur.

a) Bij overeenstemming over aanpassing van de score:
Als beide correctoren overeenstemming hebben bereikt, kan de score worden aangepast. Het is verstandig om deze overeenstemming schriftelijk (per email) vast te leggen en toe te zenden aan de rector. Uit deze vastlegging moet blijken dat beide correctoren instemmen met het openbreken van de score van het examenwerk van de betreffende kandidaat. Het is aan beide correctoren om vanuit het vier-ogenprincipe een juiste beslissing te nemen. Zij kennen in gezamenlijkheid de score toe en behoeven geen toestemming van de inspectie.

b) Bij overeenstemming over het niet aanpassen van de score:

Als de correctoren in overleg van mening zijn dat de score niet aangepast dient te worden en dat schriftelijk hebben toegezonden aan de rector, laat de rector dit aan de kandidaat weten. Het is aan de professionaliteit van beide correctoren om hierin een juiste beslissing te nemen. Zij kennen in gezamenlijkheid een score toe voor het gemaakte examenwerk van de kandidaat.

c) Bij geen overeenstemming over aanpassing van score bij centraal examen:

- Als de eerste corrector zich neerlegt bij het standpunt van de tweede corrector, is er overeenstemming tussen beide correctoren en wordt de uitkomst (inclusief onderbouwing waarom de score niet wordt aangepast) van het overleg tussen beide correctoren door de eerste corrector schriftelijk vastgelegd en toegezonden aan de rector met een afschrift aan de tweede corrector. Dit kan desgewenst in een e-mail. De kandidaat wordt op de hoogte gesteld door de rector.
- Als beide correctoren van mening blijven verschillen over het al dan niet aanpassen van de score, is er dus geen overeenstemming om de score al dan niet te veranderen. Deze uitkomst van het overleg tussen beide correctoren wordt door de eerste corrector schriftelijk vastgelegd (inclusief onderbouwing waarom de score niet wordt aangepast) en toegezonden aan de rector met een afschrift aan de tweede corrector. Dit kan desgewenst in een e-mail.
- Om uit de ontstane impasse te komen kunnen de rectoren van beide scholen, in overleg met elkaar, twee nieuwe correctoren aanstellen die het examenwerk van de betreffende kandidaat opnieuw moeten beoordelen. Deze twee nieuwe correctoren stellen in onderling overleg de score op. Dit kan ook een lagere of hogere score zijn dan het eerder behaalde resultaat; het hele examenwerk van de betreffende kandidaat moet integraal worden nagekeken en dit kan leiden tot een andere totaalscore.
- Het advies is om in een dergelijke situatie twee docenten te kiezen die niet direct betrokken zijn, maar bijvoorbeeld verbonden zijn aan een andere school onder hetzelfde bestuur. Het spreekt voor zich dat deze docenten bevoegd moeten zijn voor het examenvak.
- Als beide (nieuwe) correctoren in overleg met elkaar de score hebben vastgesteld, legt de eerste corrector dit schriftelijk vast en zendt dit toe aan de rector met een afschrift aan de tweede corrector.
- Als deze laatste interventie niet leidt tot overeenstemming tussen beide correctoren, blijft het vier-ogenprincipe leidend, wat betekent dat als er geen overeenstemming is tussen eerste en tweede corrector de score niet kan worden opengedoken.
- Als de rector (in samenwerking met de examensecretaris) op grond van bovenstaande procedure eventueel het cijfer en eventueel de uitslag aanpast, worden DUO/Examendiensten en de inspectie van het onderwijs op de hoogte gesteld van een eventueel nieuw vastgesteld cijfer.

ARTIKEL 95 HERKANSING CENTRAAL EXAMEN (ARTIKEL 3.38 UB WVO 2020)

- I. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het C(S)PE.

2. Bij het eindexamen vmbo kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het C(S)PE dat door de rector aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
3. De herkansing van het C(S)PE bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van een of meer onderdelen daarvan.
4. De examenkandidaat heeft het recht op herkansing indien de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
5. De examenkandidaat deelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht ten hoogste eenmaal uit.

ARTIKEL 96 CIJFER EN UITSLAG NA HERKANSING (ARTIKEL 3.39 UB WVO 2020)

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de directeur de uitslag definitief vast en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de directeur of een afgevaardigde het definitief cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

ARTIKEL 97 DIPLOMA'S, GETUIGSCHRIFTEN, CERTIFICATEN EN CIJFERLIJSTEN (ARTIKEL 2.58 WVO 2020)

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag van het eindexamen aan elke examenkandidaat een cijferlijst uit.
2. De directeur reikt uit:
 - a. een diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort;
 - b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;
 - c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten; of
 - d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten en de school verlaat.
3. De directeur en de examensecretaris tekenen de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste en tweede lid.

ARTIKEL 98 CIJFERLIJST EINDEEXAMEN (ARTIKEL 3.40 UB WVO 2020)

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
 - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
 - c. voor mavo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk;
 - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo;

- e. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming uit het gemeenschappelijk deel van een leerweg in mavo;
 - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien deze onderdeel is van het eindexamen en is beoordeeld met 'voldoende' of 'goed';
 - g. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34 lid 2 of artikel 3.35 lid 3 UB WVO 2020.
 - h. de uitslag van het eindexamen.
2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
 3. De directeur en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
 4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de rector er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

ARTIKEL 99 VERMELDING VAN VAKKEN MET VRIJSTELLING OP CIJFERLIJST VWO EN HAVO (ARTIKEL 3.42 UB WVO 2020)

Bij het eindexamen vwo en het eindexamen havo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. het vak maatschappijleer waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, wordt niet vermeld op de cijferlijst;
- b. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- c. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze havo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer; en
- d. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

ARTIKEL 100 VERMELDING VAN VAKKEN MET VRIJSTELLING OP CIJFERLIJST VMBO (ARTIKEL 3.43 UB WVO 2020)

Bij het eindexamen vmbo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen mavo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken van de mavo deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- b. de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid, UB WVO 2020 bij het eindexamen mavo zijn gekozen worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
- c. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer

ARTIKEL 101 DIPLOMA MAVO BIJ INSCHRIJVING GEMENGDE LEERWEG (ARTIKEL 3.45 UB WVO 2020)

De directeur van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de examenkandidaat die met goed gevolg het examen mavo aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 3.35 UB WVO 2020 voor zover het gaat om de uitslag van het eindexamen vmbo theoretische leerweg, het diploma vmbo theoretische leerweg uit.

ARTIKEL 102 VERMELDING PROFIEL EN LEERWEG OP DIPLOMA (ARTIKEL 3.46 UB WVO 2020)

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.
2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De directeur en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

ARTIKEL 103 JUDICIUM CUM LAUDE VWO EN HAVO (ARTIKEL 3.47 UB WVO 2020)

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de voorschriften:
 - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - i. De vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34 tweede lid UB WVO 2020, en de vakken van het profieldeel; en
 - ii. Het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld; en
 - b. Ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34 UB WVO 2020.
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - i. De vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid UB WVO 2020, en de vakken van het profieldeel; en
 - ii. Het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld; en
 - b. Ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34 UB WVO 2020.

ARTIKEL 104 JUDICIUM CUM LAUDE VMBO (ARTIKEL 3.48 UB WVO 2020)

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo met toekenning van het judicium cum laude indien het examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van:
 - i. De eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel; en
 - ii. Het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid UB WVO 2020, en
 - b. Ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen voor de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 UB WVO 2020.
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen mavo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - i. De vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de vakken van het profieldeel; en
 - ii. Het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

- b. Ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 UB WVO 2020.
- 3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen mavo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - i. De vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de vakken van het profieldeel; en
 - ii. Het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. Ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 UB WVO 2020.

ARTIKEL 105 VOORLOPIGE CIJFERLIJST (ARTIKEL 3.49 UB WVO 2020)

- 1. De directeur verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
 - a. Die:
 - i. In het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover die cijfers niet op grond van artikel 3.36, tweede lid UB WVO 2020, zijn vervallen of
 - ii. Het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 3.56 UB WVO 2020 aflegt; en
 - b. Die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
- 2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
 - a. Het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
 - b. Het cijfer van het schoolexamen;
 - c. Het cijfer van het centraal examen;
 - d. Het eindcijfer voor het vak;
 - e. De aantekening of gebruik is gemaakt van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38 UB WVO 2020.
- 3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.
- 4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontlenen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 2.58, eerste lid UB WVO 2020, is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

ARTIKEL 106 CERTIFICAAT VOOR VAKKEN EINDEXAMEN VMBO BIJ AFWIJZING EINDEXAMEN (ARTIKEL 3.50 UB WVO 2020)

Op het certificaat voor de voor het eindexamen vmbo afgewezen examenkandidaat die de school verlaat, worden vermeld:

- 1. Het vak of de vakken waarvoor de examenkandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
- 2. Bij de mavo; het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met 'goed' of 'voldoende'.

ARTIKEL 107 DUPLICATEN (ARTIKEL 3.51 UB WVO 2020)

Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt.

ARTIKEL 108 BEWAREN WERK CENTRAAL EINDEXAMEN (ARTIKEL 3.31 UB WVO 2020)

1. De rector is verantwoordelijk voor het bewaren van het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden. Het vernietigen van het werk gebeurt conform de Archivering; Selectielijst vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.
2. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
3. Ten aanzien van de bewaartermijnen en vernietigingstermijnen geldt binnen de vereniging de Archivering; Selectielijst vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. Bij tegenstrijdigheid tussen dit reglement en de Selectielijst, prevaleert de selectielijst.
4. Ten aanzien van CSPE's geldt de volgende procedure voor het bewaren van gemaakte producten: maak een of meerdere foto's van alle gemaakte product(en), ook als deze beperkt houdbaar zijn (met daarop duidelijk zichtbaar de naam van de kandidaat/examennummer van de kandidaat) en bewaar deze eveneens minstens zes maanden in het archief. Door kandidaten gemaakte werkstukken kunnen vanaf het einde van de cspe-afnameperiode meegegeven worden. Aan gemaakte producten die beperkt houdbaar zijn (gerecht, bloemwerk, aangelegde installatie) kan een nuttige (her)bestemming gegeven worden. Voorwaarde is dat deze producten als zodanig niet (direct) herkenbaar zijn als examenwerk van kandidaten.

HOOFDSTUK 6 OVERIGE BEPALINGEN

ARTIKEL 109 SLOTBEPALING

1. Het examenreglement is met grote zorgvuldigheid opgesteld, mochten er onverhoopt tegenstrijdigheden zitten tussen de wet en dit examenreglement, dan prevaleert de wet.
2. In die gevallen waarin in dit examenreglement onverhoopt niet wordt voorzien beslist de rector. In deze gevallen is er overleg met de inspectie van het onderwijs.
3. Indien er naar oordeel van de rector in overleg met de examensecretaris sprake is van bijzondere omstandigheden, kan de rector bepalen gemotiveerd af te wijken van het examenreglement.

ARTIKEL 110 HARDHEIDSCLAUSULE

Onze Minister kan regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over eindexamens, buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing van die regels gelet op het belang dat deze regels beogen te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.